Kateřina
Tomáškováobchodní
ředitelka
Priessnitzových
léčebných lázní

Cesta ke zdraví

Lázeňství má na území dnešní České republiky mnohaletou tradici. První záznamy o využití léčebných pramenů se datují do 15. století. K zásadnímu rozvoji lázní však došlo především v 19. století, kdy již byla lázeňská místa navštěvována nejen z důvodů léčebných, ale i pro široké možnosti kulturního a společenského využití, unikátní architekturu a lázeňskou krajinu. Mnoho lékařů ale i laiků se v té době začalo vážně zabývat léčebnými účinky vody na lidský organizmus. Velká pozornost byla věnována kvalitě přírodních zdrojů, docházelo k rozvoji lékařství a balneologie. Balneologie společně s vodoléčbou se brzy staly obory přednášenými na univerzitě. Právě zmíněná vodoléčebná metoda byla vyvinuta přímo zde u nás zakladatelem našich lázní Vincenzem Priessnitzem.

Účinky chladné pramenité vody, zábalů, přírody, pohybu, střídání stravy a oprostění od denních starostí ukázalo již v roce 1822 novou Priessnitzovu léčebnou metodu jako nástroj k boji proti mnoha chorobám.

I dnes se snažíme pro každého našeho klienta najít tu správnou cestu ke zdraví za pomoci těchto principů, čistého horského klimatu Jeseníků, odborného zdravotního personálu a účinné rehabilitace. Cílem každého léčebného programu nebo regeneračního pobytu u nás je zlepšení zdravotního stavu, posílení imunity, zvýšení fyzické a psychické kondice, ale také „přenastavení“ myšlení a chování každého klienta na „komplexní péči o své zdraví“. Pan Priessnitz říkal, že rozhodující pro úspěch léčby je sama přirozenost člověka, jeho životní síla, která překoná nemoc, léčebné zásahy mají přirozeným silám jen napomáhat.

Jistě jste zaznamenali, jak se snažíme Vás vtáhnout do přírody, zapojit do našich aktivit a nabídnout Vám co nejvíce pohybu, včetně například nového způsobu stravování formou samoobslužného rautu na dalších lázeňských domech. Věříme, že jste spokojeni a stravujete se střídavě, jak by si to přál pan Priessnitz.

Máte v rukou další vydání Lázeňských pramenů, které připravujeme pro Vás, naše klienty, spoluobčany, hosty a příznivce našich lázní. Najdete v nich kousek historie i současnosti, ale také kousek z nás, kteří se staráme o Vaše pohodlí a spokojenost. Věříme, že si u nás může každý z Vás najít a nastoupit svou „Cestu ke zdraví“. Jsme tady pro Vás a jsme rádi za Vaši důvěru, se kterou se na nás obracíte.

Pokračování na str. 2

...PÁR SLOV S ANDREOU KALIVODOVOU
A MARTINEM MAXOU

V sobotu 7. října se v Kongresovém sále uskuteční společný koncert „Radost v lázních“ popového zpěváka Martin Maxy a operní sólistky Andrey Kalivodové. Jedná se o velmi známé interprety, kteří však oba působí v poněkud odlišných částech hudebního spektra. Požádali jsme proto Martina a Andreu o rozhovor a položili jim otázky ohledně chystaného vystoupení a také návštěvy našich lázní.

V sobotu 7. října se v Kongresovém sále uskuteční koncert „Radost v lázních“, na co se mohou jeho návštěvníci těšit, jaký bude repertoár?

Martin Maxa: Repertoár všech mých vystoupení, včetně tohoto, je ryze autorský. Jinými slovy se skládá z písní, k nimž jsem napsal jak hudbu, tak text. Obsahově pak bude průřezem mé třicetileté tvorby, takže kromě zcela nových písniček se mohou diváci těšit i na skladby, které znají například z rádia.

Andrea Kalivodová: Určitě zazní slavná Carmen, samozřejmě také nejslavnější muzikálové melodie – Vzpomínky z muzikálu Kočky, Knížka snů z muzikálu Bídníci a určitě další krásné melodie i překvapení.

Jaká je cílová skupina posluchačů, pozvali byste na koncert i ryzí fanoušky popu či vážné hudby? Nebo je spíše určen lidem, kteří nejsou jen takto

úzce posluchačsky vyhranění?

Martin Maxa: Vzhledem tomu, že se jedná o můj společný koncert s operní pěvkyní Andreou Kalivodovou, jistě si na své přijdou i příznivci klasické hudby. Nicméně z mého angažmá na tomto projektu je zřejmé, že se nebude jednat jenom o ně. Má tvorba svými kořeny sahá hluboko do české folk-rockové scény, na níž se realizuji už pěkných pár desítek let, takže na své si přijdou i milovníci zpívané poezie za doprovodu libozvučných nástrojů, jako jsou akustické kytary a housle.

Andrea Kalivodová: Velmi ráda žánry propojuji, koncert bych doporučila všem, za mě není jen jeden nejlepší žánr. Jde o to, aby byla hudba kvalitní, dobrá, aby nám něco dala... Hezký pocit, emoci. Stejným způsobem si hudbu k poslechu vybírám já, baví mě všechny žánry, jazz, pop-rock, crossover.

PRAMENY A PRAMENÍKY STUDNIČNÍHO VRCHU

SPRCHA SVORNOSTI

Rok vzniku: 30. léta 19. století
Nadmožská výška: 595 m
Vzdálenost od lázní: 960 m/ 1300 m
(vzdušnou čarou/pěšky)

Sprcha Svornosti (Concordia Douche) vznikla v době největšího rozkvětu lázní za života jejich zakladatele ve třicátých letech 19. století. První dochovaná zmínka o sprše se zachovala z roku 1839, mělo jít tehdy o dřevěnou stavbu, která byla v dalších letech zvětšena a vystavěna z kamene. V blízkém sousedství později vznikl také trojpramen AFA a místo bylo nedílnou součástí vycházek pacientů lázní na Gräfenberku. Název sprchy, podobně jako některé prameny na Studničním vrchu, připomíná jeden z ideálů, které se šířily mezi Středoevropany v 1. polovině 19. století.

Po druhé světové válce stavba chátrala až do stavu, kdy byly patrné pouze obvodové základy a část jedné zdi. V rámci Programu 2020 sprchu obnovily Lesy ČR, na jejichž pozemcích se nachází, slavnostně byla předána do užívání veřejnosti v říjnu 2013. Ze sprchy a trojpramene se stalo hlavně během letní sezony hojně navštěvované místo k osvěžení, relaxaci a odpočinku.

TROJPRAMEN ADELA, FLORA, ADOLF

Rok vzniku: 60. léta 19. století
Nadmožská výška: 595 m
Vzdálenost od lázní: 960 m/ 1300 m
(vzdušnou čarou/pěšky)

Prameny Adéla a Adolf jsou tvořeny lichoběžníkovými mohylami ze skládaného kamene a vzájemně propojeny o něco nižší střední Florou. Tuto podobu mají od posledních dobrovolnických rekonstrukcí v letech 2001 a 2004, kdy na ně byla umístěna také kamenná deska z roku 1962. Památka vznikla pravděpodobně až v 60. letech 19. století, navzdory údajům na desce, které ji datují do roku 1840 (tento letopočet se však týká sousední sprchy).

Pramen Flora přibyl v roce 1889. Po druhé světové válce byly prameníky poničeny a postupně zchátraly, místo nepatřilo mezi cíle turistů a lázeňských hostů až do října 2005, kdy se stalo součástí nově otevřené Stezky Vincenze Priessnitze, kterou vybudovalo Hnutí Brontosaurus Jeseníky. O památku dobrovolnický pečuje správkyně paní Ščobáková.

Všechny tři prameny jsou napájeny z jednoho vodního zdroje.

PÁR SLOV S ANDREOU KALIVODOVOU A MARTINEM MAXOU

Pokračování ze str. 1

Jak vlastně došlo k Vaší vzájemné spolupráci, kdo a jak ji vymyslel?

Martin Maxa: K naší vzájemné spolupráci nás vedlo především přátelství, což je myslím ten nejlepší základ. Zároveň ale i chuť podílet se na projektu, který obsahově upřednostňuje kvalitu před kvantitou. Jinými slovy stojíme o přemýšlivé a kultivované publikum. Samozřejmě i s vědomím toho, že tento druh tvorby se už ze své podstaty nemůže stát masovou záležitostí. O tohle nám také nikdy nešlo. Naše publikum není limitováno věkem nebo něčím podobným. Spojuje jej především životní postoj a odvaha nahlédnout pod povrch věcí, zamyslet se nad pointou nejen mých veršů, ale i svých osudů.

Andrea Kalivodová: Tento koncept vymyslela inteligentní, skvělá, noblesní, krásná dáma Marcela Rotter.

Nahlédnout pod povrch věcí, říkáte, a jaké jsou tedy reakce publika? A jak reagují hudební kritikové? Daří se vám přesvědčit posluchače o tom, že takto odlišné žánry patří na jedno pódium?

Martin Maxa: Ano, mám pocit, že se nám to daří. Alespoň tak soudím z nádherné atmosféry, která na našich koncertech panuje. A jinak máte samozřejmě pravdu stran odlišnosti žánrů, kterými se prezentujeme. Ovšem v kontextu toho, o čem nám oběma jde, je myslím tato zdánlivá nesourodost vlastně jenom ku prospěchu věci. Každopádně v současné době pracuji s Andreou na našem společném duetu, takže velmi záhy pozvu Andreu do svého světa a naše žánry se tím pádem přece jen trochu promísí.

Andrea Kalivodová: Reakce jsou velmi pozitivní, krásné a dojemné. Hudbu děláme ze srdce, tak by nás ani žádná negativní kritika neohrozila ani nevystrašila.

Koncert se bude konat v rámci tzv. Priessnitzova týdne, kdy si budeme připomínat výročí narození zakladatele lázní, říká Vám něco jméno Vincenz Priessnitz?

Martin Maxa: Myslím, že v naší zemi neexistuje maminka, která by někdy neaplikovala slavný Priessnitzův zábal či obklad a přestože já osobně jsem jinak teplomilný člověk, o účinnosti těchto procedur jsem se už mnohokrát během svého života přesvědčil.

Andrea Kalivodová: Ano, samozřejmě – Vaše vodoléčebné lázně jsou slavné v celé zemi. Blahodárné účinky vody i velmi známý Priessnitzův zábal, který sama používám, když je potřeba, je opravdu funkčním, léčivým zázrakem.

Byli jste už někdy u nás v Jeseníku? Jaký máte vztah k jeseníckým horám?

Martin Maxa: Ano, už mnohokrát. Už jenom proto, že odtud pochází naše manažerka paní Marcela Rotter, se kterou nás pojí dlouholeté přátelství. Ale nejen to. Za ta léta zde vznikla i nová přátelství a kamarádské vztahy. Proto se na každý koncert v tomto kraji vždy těším jako malý kluk. Navíc jesenícké hory mají opravdu neuskutečně kouzlo a každý nádech je tu, jako by si člověk nabral živé vody.

Andrea Kalivodová: Ráda do Jeseníků jezdím, jsou krásným horským rájem, proto je navštěvuji často, nejen pracovně. Teď nedávno jsem navštívila v souvislosti s připravovanou podhorskou jízdou veteránů TROFEO NIKÉ (viz také článek na str.4 – pozn. red.) město Bruntál a také zámek Linhartovy, bylo tam moc pěkně.

Byli jste už někdy v lázních, ať už jako pacient či jen načerpat síly? Které lázně jste

navštívili?

Martin Maxa: Musím s politováním konstatovat, že nikoliv. Byť jsem si už mnohokrát říkal, že bych to už potřeboval. Ale znáte to, člověk je pořád v jednom záprahu...

Andrea Kalivodová: Luhačovice. Velké Losiny a Mariánské Lázně. Zatím mi pohybové ústrojí sluší.

Jak nejraději relaxujete?

Martin Maxa: Nejraději relaxuji paradoxně námahou. Únavou tak celý život bojuji s depresemi, ke kterým mám už od dětství sklony. A je lhostejné, jakým způsobem se k ní doberu. Zda-li sportem, či těžkou prací třeba na zahradě. Zkrátka ke své duševní pohodě potřebuji pořádnou nálož fyzické námahy.

Andrea Kalivodová: Na horách, u lese a samozřejmě v tichu... Relaxuji také v autě, při poslechu dobré hudby. Při řízení se mi také dobře učí nové role.

Aha, zdá se, Martine, že naše lázně by pro vás mohly být tou nejlepší volbou. Pan Priessnitz totiž kromě zábalů, obkladů a sprch ordinoval i práci! V zimě odhazování sněhu, v létě řezání a štípání dříví... Máme pro Vás připravit tuto proceduru před koncertem, nebo raději až na neděli?

Já bych tak řekl, že mohu přesně tento druh terapie absolvovat nonstop.

Vincenz Priessnitz by měl ze mě radost, dostatek dříví na zimu i precizně odházený sníh... bez obav!

Děkujeme za rozhovor a těšíme se na setkání při koncertu.

JG

EDITORIAL

Milí čtenáři, je tomu již více než deset let od chvíle, kdy jste se mohli poprvé začíst do řádků našich lázeňských novin. První, čtyřstránkové novoroční vydání na začátku roku 2013 bylo následováno osmistránkovým velikonočním, poté osmistránkovým májovým vydáním, v říjnu pak následovalo dvanáctistránkové podzimní číslo.

Dá se říci, že Lázeňské prameny se staly samozřejmým společníkem mnoha z vás při pobytu u nás. Dvakrát ročně na dvanácti stránkách se můžete ponořit do současnosti i do historie lázní, nahlédnout do našich služeb a také do okolního regionu a dalších souvislostí. Do druhého desetiletí jsme vstoupili s novou hlavičkou našich novin, kterou vytvořila naše grafička Radka Vitásková, s níž si můžete nyní přečíst rozhovor na straně 10.

Je to vlastně dobrá zpráva, že i v takto hektické době, kdy tištěná média jsou stále více vytlačována médii elektronickými, a kdy jedna zpráva vytlačuje a popírá druhou často v řádu několika minut či hodin, je možné usednout do křesla v hale sanatoria Priessnitz a otevřít si staré dobré velkoformátové tištěné noviny. A daleko od všeho shonu, stresu a manipulací všech možných mocenských center a jejich mediálních domů se věnovat svému zdraví, svému odpočinku, svému času v lázních.

Věřím, že i v tomto čísle, stejně jako v těch jedenácti předchozích, najdete něco, co Vás potěší, pobaví, či poučí.

Jiří Glabazna

OHLASY KLIENTŮ

Ještě jednou bych vám ráda co nejsrdečněji poděkovala za překrásných 21 dní, které jsem u vás především vaší zásluhou; díky vaší vstřícnosti, ochotě, toleranci, profesionalitě a zaujetím pro péči o pacienty mohla prožít. Opravdu jsem si u vás náramně odpočinula, zlepšil se mi výrazně zdravotní stav po všech stránkách/ bolavé kyčle a záda již nebolí, dýchací cesty se vyčistily, zlepšil se mi spánek a celkově se cítím mnohem klidnější a ve větší harmonii sama se sebou. Jsem vám za to nesmírně vděčná a těším se, že získanou energií zase já budu moci předávat lidem kolem sebe. Pevně doufám, že se k vám budu zase za rok moci vrátit.

*Se srdečným pozdravem
Hana Beránková*

A toto vynořilo se mi ve vířivé koupeli Priessnitz I :

Dvakrát snad rozdával tu Bůh nešetřil vodou, přidal vzduch ta voda třpytí se a chladí vzduch voní, objímá a hladí Patří Bohu díky milé Jeseníky

Děkuji za vše, rád znovu přijedu.

*Spozdravem srdečným
Zdenek Basset Kazda
(týpek a poeta z Brna a Vranova)*

VIVAT PRIESSNITZ! V SOBOTU 7. ŘÍJNA 2023

Na vědomost se dává, že v sobotu 7. října, rovně tři dny po 224. výročí narození pana Priessnitze se uskuteční akce na jeho počest a oslavu, akce, jaká tu dlouho nebyla (a nebude). Putovat budeme ze země (jesenícké náměstí), přes kopec (Gräfenberk) až téměř k samotnému nebi (na Studniční vrch neboli Hirschbad).

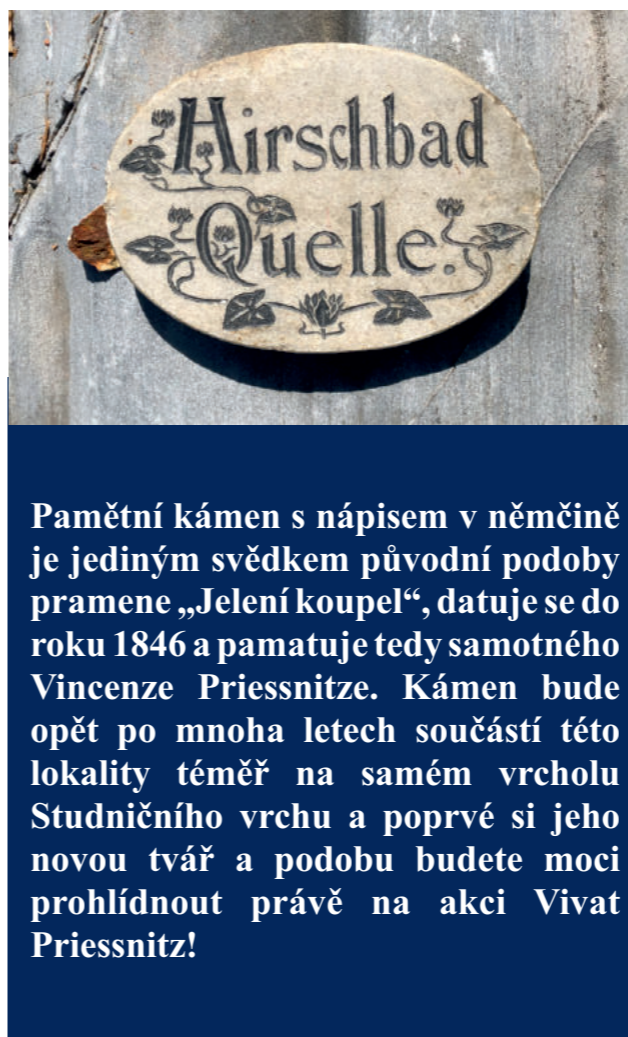
Začneme ráno v 10.00 v kostele Nanebevzetí P.M. v Jeseníku děkovnou bohoslužbou, slouženou za rodinu a odkaz Vincenze Priessnitze. Poté se vydáme pěším pochodem vzhůru, po Muzikantské stezce do lázní na Gräfenberk, kde u kaple s místem posledního odpočinku slovného dobrodince lidstva na okamžik spočineme a účtu mu patříčně projevíme.

A poté znovu vzhůru, do kopce, po stezkách lázeňských i gräfenberských, současných i historických, kolem Priessnitzova pramene po stezce Nassauské, tak daleko a vysoko, až jen pár metrů nadmořských chybět bude do tisíce... Pak staneme již v čase odpoledním před právě zčerstva dokončeným dílem, kde podle pověsti

vše začalo, u obnovené Jelení koupele, která novou podobu a smysl tímto dostane. Ačkoli veškerým tímto konáním (celkové převýšení: 500 metrů, celková délka trasy: 8 kilometrů) důstojně cestu ku zdraví dle odkazu „vodního doktora“ naplnívat budeme, zvolání „Vivat Priessnitz!“ nakonec z našich hrdel mnohohlasně zazní a s ním zdravice v mnoha jazycích. Stejně tak malá slavnost, občerstvení, ba i výhled do kraje přenádherného nás čekají.

S účtou vás zve Zuco, svobodný pán z Gräfenbergu a Priessnitzovy lázně.

PS: Možná se ke koupeli dostaví i jelen.

Pamětní kámen s nápisem v němčině je jediným svědkem původní podoby pramene „Jelení koupel“, datuje se do roku 1846 a pamatuje tedy samotného Vincenze Priessnitze. Kámen bude opět po mnoha letech součástí této lokality téměř na samém vrcholu Studničního vrchu a poprvé si jeho novou tvář a podobu budete moci prohlédnout právě na akci Vivat Priessnitz!

JAK BUDE VYPADAT NOVÝ LÁZEŇSKÝ DŮM EVŽENIE V KLÁŠTERCI NAD OHŘÍ

Priessnitzovy léčebné lázně a.s. zahájily na konci roku 2021 spolupráci s lázeňským městem Kláštec nad Ohří. Prvním velkým krokem k oživení původního lázeňského areálu bude výstavba nové moderní lázeňské budovy s 200 lůžky.

Architektonické studio Arch. Z. ze Zlína navrhlo novou moderní budovu lázeňského domu Evzenie s vazbou na již existující objekty v sousedství. Propojení se stávajícím domem Evzenie bude zajištěno chodbou ze skleněného krystalu, tato návaznost je také symbolická, protože nová budova ponese stejné jméno. V areálu bude také návaznost na restauraci Peřeje, starou i novou stáčírnou minerální vody, zahradní altán, lázeňský park a další prvky.

„Cílem návrhu je realizace nového nadčasového objektu postaveného na kontrastu k okolní zástavbě a s provázaností na venkovní volnočasový a pobytový prostor. Barevnost i materiálové pojetí objektu je navrženo střídmé z bezúdržbových materiálů, které odpovídají současným standardům při použití nejmodernějších technologií,“ říká autor návrhu Ing. arch. Jaroslav Ševčík. „Počítá se

s jednoduchou minimalistickou architekturou, vzniknou reprezentativní prostory, které budou plně bezbariérově přístupné.“

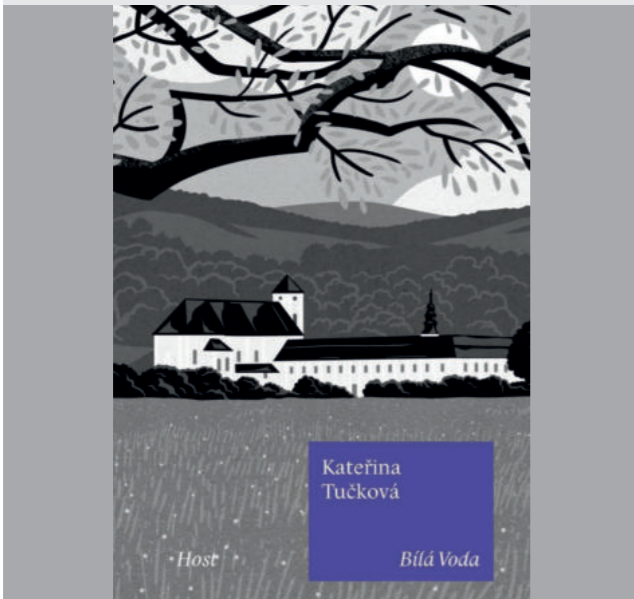
V novém objektu bude ubytovací a lázeňská recepce, prostorný lobby bar, salonek a restaurace s místy pro obslužení 100 osob současně. Prostory pro lázeňskou péči nabídnou vodoléčbu, elektroléčbu, masáže, v nové Evzenii bude tělocvična, posilovna a samozřejmě také ordinace a ošetřovny lékařů. Ubytovací část nového lázeňského domu nabídne komfortní dvoulůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením, celková kapacita bude pro 200 hostů. „Každý pokoj má ložnici nebo terasu, objekt bude opatřen také střešní pobytovou terasou a bude nabízet výhledy na nový park a kolonádu podél řeky Ohře,“ uzavírá Ing. arch. Jaroslav Ševčík.

JG

TIP: KNIHA I VÝLET

Bílá Voda (a Mariahilf)

Představte si knihu, která románovým způsobem popisuje něco, co se kdysi skutečně odehrávalo v Praze. A autora, který si románové prostředí svého díla přizpůsobil tak, že posunul chrám sv. Víta o notný kus na západ, třeba k Bílé hoře. Nebo v případě Brna by „šoupnul“ Petrov někam ke Královu Poli. Pokud totiž budete chtít v našem regionu navštívit dvě hlavní místa děje románu Bílá voda od Kateřiny Tučkové, počítejte s tím, že je od sebe ve skutečnosti dělí téměř 40 km!

Co myslíte, prošla by autorovi podobného pražského či brněnského románu taková úprava zeměpisných realii? Snad pokud by byl z New Yorku nebo Paříže, ještě by Pražáci a Brňáci byli ochotni přimhouřit oko. Pokud by šlo o spisovatele odněkud z českého maloměsta, s jak velkou pravděpodobností by se dočkal nepochopení a posměchu?

Kateřina Tučková vytvořila dějiště svého sedmisetstránkového románu Bílá voda spojením pohraniční vísky Bílá Voda a poutního místa Mariahilf. Ta první se nachází za Javorníkem severozápadně od našich lázní, to druhé směrem na východ, za městečkem Zlaté Hory, obojí dobrou třicetvrtěhodinku jízdy autem z Jeseníku. A protože na rozdíl od dvou největších českých metropolí nejsou místní realie čtenářům nijak notoricky známé, musí se místní v Bílé Vodě od loňského roku potýkat s přílivem turistů, kteří hledají v blízkém okolí chrám Panny Marie Pomocné. Tématem románu jsou osudy řadových sester, které v padesátých letech intermal komunismický režim ve sběrných kláštřích, z nichž jeden byl právě v obci Bílá Voda. Víra a politická perzekuce, dobro a zlo v člověku, odlišné postavení mužů a žen v církvi, zářky, drsné i krásné realie jeseníckého pohraničí, především tato témata je možné nalézt na stránkách Bílé Vody.

Reakce čtenářů i kritiků na román Kateřiny Tučkové jsou značně protichůdné. Mnozí oceňují dosud nezpracované téma nedávné historie i způsob, jakým autorka přetavila stovky prostudovaných stránek archivních materiálů do čtivého příběhu. Ale řada čtenářů také Bílou vodu nedočetla, nebo jen s vynaložením silné vůle.

Pokud se budete chtít do knihy ponořit, doporučujeme limitovanou edici od nakladatelství Host, které vydalo román s černobílými ilustracemi od Jaromíra 99. Jaromírový obrázky jedinečným způsobem zrcadlí krásu místní krajiny a náročné téma nostalgicky a poeticky odlehčují.

Ať už knihu číst budete, nebo nebudete, výlet do vesnice Bílá Voda vás nezklame. Obec v blízkém sousedství polské hranice nabízí svým návštěvníkům historicky zajímavé, malebné prostředí, kterému dominuje kostel Navštívení Panny Marie s rozlehlou budovou piaristického gymnázia a koleje (klášter). V obci se nachází také zámek, který dnes slouží jako psychiatrická léčebna. Kulturní památkou je hřbitov, na kterém našlo místo posledního odpočinku téměř 700 řadových sester.

Pokud budete chtít navštívit poutní místo Mariahilf, pak se rozhodně neorientujte podle stránek románu a tuto lokalitu nehledejte u Bílé Vody. Odbočka k poutnímu chrámu Panny Marie Pomocné a přílehlému areálu se nachází na silnici č. 445 mezi obcemi Zlaté Hory a Heřmanovice, směrem na Krnov. Zářky opředené místo potěší především věřící a hlouběji spirituálně orientované návštěvníky. V letním období však nabízí příjemný odpočinek a útěchu všem kolemjedoucím a turistům.

JG

VZPOMÍNÁNÍ NA JOHNA W. HARCUPA

Celkem třikrát navštívil v posledních letech svého života naše lázně Dr. John W. Harcup z anglického městečka Malvern. Jeho zásluhou tak byl znovu navázán kontakt s tímto lázeňským městem, které získalo v 19. století přezdívku „anglický Gräfenberk“. Pan doktor Harcup zemřel 9. února 2023 ve věku 90 let. Protože se jednalo o významného odborníka v oblasti historie vodoléčby a také o významnou osobnost evropského lázeňství, připomínáme jeho odkaz a přinášíme část z „eulogy“, která zazněla v malvernském opatství 23. března 2023, symbolicky právě v čase, kdy si na celém světě připomínáme Den vody.

Malvern bylo tehdy (v 50. letech 20. století – pozn. překladatele) úplně jiné místo. Při návštěvě postarší pacientky v jednom z velkých kamenných domů ve městě John zjistil, že tam nežije sama, jak se předtím domníval. V obývacím pokoji stál velký kůň. Pod jeho bedlivým dohledem provedl vyšetření své pacientky a rádně jí vydal recept, který požadovala. Ale když se vrátil domů, čekala na něj zpráva. „Volala tvoje pacientka,“ řekla mu (jeho manželka) Mary. „Ptá se, jestli jí napíšeš další recept. Ten poslední snědl kůň. Říká, že to pochopíš.“

Byla to však jiná domácí návštěva, která vyvolala zájem, jenž pak trval celý jeho život. Do tmavé místnosti tehdy neočekávaně vstoupila pacientova dcera, která si nevsimla, že je tam i lékař. Přinesla vodu ze Svaté studny. „Tady máš, tatínku,“ řekla. „Tohle ti pomůže.“ „Kam jsme to přišli?“ zeptal se John Mary, když se vrátil domů. „Někteří místní věří více ve vodu než v medicínu.“

Začal pátrat po tom, odkud tato víra pochází, a čím více se dovídal o vodoléčbě a její roli v historii Malvern (anglického Gräfenberku), tím více byl fascinován. Prozkoumal minulost městečka ze všech stran a v sedmdesátých letech vydal průvodce „Co lze vidět v Malvernu“, kterého se prodalo více než 70 000 výtisků a nyní se chystá jeho 9. vydání. Následovaly další publikace, zejména „Portrét Malvernu“ a „Malvernská vodoléčba“.

...

Je třeba přiznat, že John prostě nemohl odolat vstupu do různých společností, pokud mu přišla jejich činnost zajímavá. Mnozí z vás ho budou znát z té či oné komise. Vždy, když nám

oznánil, že byl pozván, aby se stal členem, v jeho očích se objevil pohled, podle kterého jsme poznali, že v jeho hlavě už je to hotová věc. Napočítali jsme nejméně 14 společností a je docela možné, že jsme jich pár vynechali. S chutí se vrhl do všech, od Malvernské lázeňské asociace přes Občanskou společnost až po Elgarovu společnost a Spisovatelský kroužek. Kromě Malvern se stal prezidentem sekce Historie medicíny Královské lékařské společnosti a také prezidentem Harveian Society of London. Stal se také členem livrejového výboru Společnosti lékárníků. Jeden z mnoha návštěvníků, kteří se u nás po jeho smrti zastavili, popsal, s jakou lehkostí, ale zároveň pevně vedl schůze těchto spolků, jak byl zaměřený na cíl a zároveň jak byl inspirativní. Tyto kombinace vlastností stály za tím, proč byl tak oblíbený a žádaný.

...

John často přednášel. Páni, ten tedy přednášel! Napočítali jsme přes 30 různých titulů přednášek, se kterými pravidelně vystupoval po celé Británii a Evropě. Zde jsou některé z nich: Objevování Malvern, Vítpy a historiky o Edwardu Elgarovi, Florence Nightingaleová – její život, dědictví a mýty, Doktoři, kteří udělali Malvern velkým – o doktorech Wallovi, Gullym, Jacobovi, Johnsonovi a Wilsonovi, kteří všichni pomohli upoutat pozornost světa na Malvern a jeho prameny, Tisíc let medicíny ve Worcestershire, Poklady Malvern. Tento seznam by mohl pokračovat dál a dál.

...

Byla po něm poptávka jak v kraji, tak na národní i mezinárodní úrovni. Jeho výzkum hydroterapie ho vedl k tomu, že se stal v této oblasti novodobým průkopníkem. Byl spoluautorem první učebnice o lázeňské terapii, která je dodnes na seznacích četby pro studenty medicíny. Předsedal nebo zasedal ve výborech pro britské a evropské lázeňství a působil v parlamentní skupině pro integrovanou a doplňkovou zdravotní péči. Ale on neseděl jen ve výborech, on věci dotahoval k realizaci. Inicivoval založení Malvernského muzea a pomohl zajistit financování od Gettyho nadace, aby se muzeum mohlo přestěhovat do svých současných prostor. A vždycky tu byly články z tisku, rozhlas

a televizní vystoupení. Jeho týdenní sloupek „Slovo s lékařem“, který založil v 70. letech, byl publikován po celém světě. On a Mary ho jednou zahlédli na novinových stáncích, když byli na dovolené na Maltě. Objevoval se v televizi při vysvětlování malvernského dědictví a vodoléčby. Zbožňoval jakoukoli záminku, kdy se mohl obléknout do cylindru a viktoriánské obleku a předvést aplikaci studené vodní kúry na nebohem moderátorovi. Ale především, jak už mnozí z vás zmínili, byl laskavý a soucitný, se silným smyslem pro zábavu a s typickým chraplavým smíchem, který se k tomu hodil. Miloval rodinná setkání, setkával se s příbuznými ze všech stran a byl hrdým a láskyplným otcem a dědečkem. Více než cokoli jiného měl odhodlání žít život naplno – i poté, co se jeho zdraví zhoršilo, projevoval velkou statečnost, když v pozdějších letech nemohl chodit bez pomoci.

Místa jako Malvern potřebují lidi, jako je John. Komunity potřebují osobnosti, jako je on. Potřebují lidi, kteří jsou zvědaví a mají vizi. Potřebují lidi, kteří se s gusem vrhají do všeho, co dělají, kteří se posouvají věci dopředu a udržují tradice při životě. Měli jsme štěstí, že jsme měli Johna.

Jedna z Johnových přednášek, o kterých jsem se zmiňoval, byla „Doktoři, kteří udělali Malvern velkým“. Jak všichni víte, Malvern bylo vždycky skvělé. Ale doufám, že vám nevádí, když řeknu, že doktor John Harcup sehrál svou úlohu v tom, že je teď ještě skvělejší.

Úryvky z „eulogy“ - pohřební oslavné řeči, která zazněla v malvernském opatství při slavnosti dikuvzdání za Johnův život a dílo.

JG

DEN PRAMENŮ 2023

Ve čtvrtek 11. května jsme v našich lázních potřetí v novodobé historii slavili Den pramenů. Byly nazdobeny tyto prameny – Francouzský, Český, Sophiin, Domáci, Slovanský, Žofiin, Pražský a Kontrastní. K nim pak zaměřily kroky dvou skupin účastníků komentovaných prohlídek pod vedením lázeňského průvodce. Podobný program se u příležitosti Dne pramenů konal ve Smetanových sadech, kde vše organizoval Městský úřad Jeseník. Inspirací pro Den pramenů se před čtyřmi lety staly každoroční slavnosti v anglickém městečku Malvern. Za nazdobení lázeňských pramenů děkujeme lázeňské škole a školce, lázeňskému zahradnictví a lázeňským klientkám – dobrovolnicím

TROFEO NIKÉ

TROFEO NIKÉ, mezinárodní jízda ušlechtilých historických strojů, je již 23. ročníkem symbolem obdivuhodného kumštu našich předků, umění a krásy. Tento dnes již tradiční projekt se těší záštítě a podpoře hejtmana Moravskoslezského kraje Jana Krkošky, MBA a hejtmana Olomouckého kraje, Ing. Josefa Suchánka. Ambasadory této výjimečné události na podporu cestovního ruchu jsou jedinečná operní pěvkyně Andrea Toegel Kalivodová a charismatický zpěvák, skladatel a malíř Martin Maxa.

V duchu motta "ZPOMAL A ROZHLÉDNI SE..." je každoročně připraven stylový a vytříbený program, tak, abychom si napříč generacemi vychutnali atmosféru časů dávno minulých a zároveň se na chvíli společně zastavili a prožili hrdost nad kouzlem jesenícké přírody, hodnotným dědictvím kulturních památek a technických skvostů, které se nachází na území Olomouckého kraje a Moravskoslezského kraje. Každoročně si příznivci této svátečně laděné podívané užijí noblesu módy, hudby a milé nálady tohoto "muzea na kolech" s automobilovými a moto skvosty s datem výroby od roku 1907 až po 60-tá léta.

23. ročník TROFEO NIKÉ je zcela mimořádný i tím, že se vrací doslova ke svým kořenům, kdy jsme s Karlem Lopraisem, 6-ti násobným mistrem světa nejtěžší pouštní rallye Paris-Dakar, startovali přímo z Priessnitz. Už první ročník očima tohoto legendárního závodníka potvrdil smysluplnost základního motta "ZPOMAL A ROZHLÉDNI SE...", kdy si Karel Loprais pochvaloval, že se díky této sváteční jízdě dostane na místa, které v podstatě nikdy předtím v rychlém životním tempu neměl šanci navštívit a uvědomit si tak, kolik kulturních, technických a přírodních krás Česká republika nabízí.

TROFEO NIKÉ JEDE SRDCEM ... JEDE PRO VÁS

PIVOVAR HOLBA OPĚT NA STUPNÍCH VÍTĚZŮ

Regionální pivovar Holba, se kterým nově od roku 2022 spolupracujeme, získal další prestižní ocenění, které i nadále potvrzuje setrvalé zvyšování kvality Hanušovického piva. Ve 31. ročníku prestižní pivovarské soutěže O Zlatý PIVEX 2023 svou chutí, plností, vůní, hořkostí a řízem nejvíce zaujalo nezávislou odbornou porotu světlé výčepní pivo HOLBA Horská 10°. Ta ovládla soutěž o Zlatý soudek a do Jeseníků putuje další zlato. V kategorii světlých výčepních piv zabodovala opět Holba Horská 10 a získala bronzovou medaili. Že se v Jeseníkách vaří výborná piva, potvrdila i Holba Nealko, která si ze soutěže odnesla 3. místo v kategorii nealkoholických piv.

„Ocenění patří pivovarskému řemeslu, unikátním moravským surovinám - hanáckému ječmeni, tršickému chmelu a křišťálové jesenické vodě a hlavně všem našim hanušovickým pivovarníkům, kteří vaří pivo s láskou. Medaile jsou pro nás pocta a spokojený štamgast, který se usmívá nad dobře načepovaným půllitrem, je sladká třešnička na dortu,“ dodává s úsměvem Luděk Reichl, sládek pivovaru Holba.

Sládkův tip

Letošní novinkou, na kterou se mohou klienti i žízňiví návštěvníci našich lázní těšit, je Sládkův tip. V tomto speciální programu pivovaru Holba sládků představují jedinečný výběr několika unikátních piv, která nejsou běžně dostupná na čepu v pivnicích či restauracích a jejich dostupnost je časově omezená. V průběhu roku tak nabídneme na našich provozech postupně Zelené pivo

(březen), Summit Ale (duben), Višňový ležák 12° (červen) a Václav 12 (září).

Věříme, že i tato nabídka zpestří Vaše chuťové zážitky z našich lázní.

S úctou
Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

KONFERENCE VINCENZE PRIESSNITUZE LETOS SE ZAMĚŘÍM NA VÝZNAM LÁZEŇSKÉ PÉČE PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Od pátku 6. října do neděle 8. října se u nás bude konat již 16. ročník Konference s odkazem Vincenze Priessnitze o význam lázeňské péče. Letošním tématem vzdělávací akce pro lékařskou i laickou veřejnost bude „Význam lázeňské péče pro duševní zdraví člověka“. Odborná mezinárodní konference je součástí Týdne Vincenze Priessnitze a sjedou se na ní lékaři a odborníci z různých oborů medicíny, zástupci zdravotních pojišťoven, partneři z firem nebo také historici a propagátoři vodoléčby.

Páteční program 6. října bude zaměřen na zviditelnění významu zdravého životního stylu, péče o duševní zdraví, pohybové terapie, vodoléčby a dalších oblastí prospěšných člověku formou praktických ukázek, workshopů a předávání zkušeností. Tato část programu bude otevřena i široké veřejnosti a srdečně na ni zveme. V sobotu 7. října se uskuteční odborné lékařské přednášky v Zimní Zahradě sanatoria Priessnitz. Podrobný program bude k dispozici na webu lázní www.priessnitz.cz, na nástěnkách a dalších místech. Součástí konference budou také kulturní a společenské akce, zejména pak sobotní večerní koncert Andrei Kalivodové a Martina Maxy v Kongresovém sále. Konferenci pořádá Společnost Vincenze Priessnitze ve spolupráci s Priessnitzovými léčebnými lázněmi. Kontinuálně s odbornou konferencí bude probíhat v sobotu 7. října akce VIVAT Priessnitz – pouť z Jeseníku přes lázně až na Studniční vrch k obnovené Jelení koupeli, o které píšeme na str. 2. Můžete si zkrátka vybrat.

TANEČKY OPĚT V ZIMNÍ ZAHRADĚ

Priessnitzovy léčebné lázně mají pro své klienty i širokou veřejnost skvělou zprávu. Tradiční taneční večery, které se v minulosti střídaly mezi různými prostory, se konečně vrátili na své původní místo – do Zimní zahrady v sanatoriu Priessnitz. Každý čtvrtek od 19.00 do 22.00 zde mohou návštěvníci zakusit atmosféru plnou hudby, tance a skvělé společnosti těch, kteří si také chtějí užít příjemný večer.

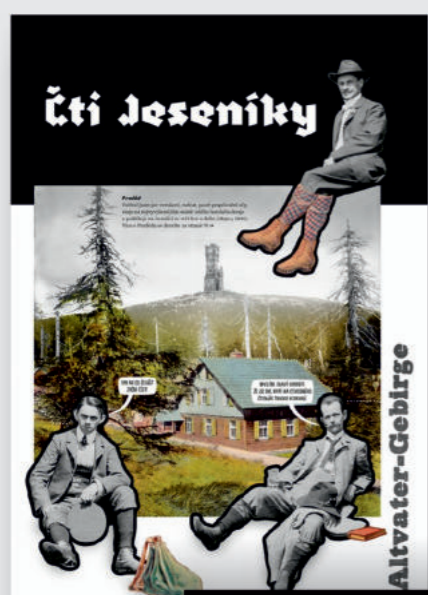
Taneční večery v Priessnitzových lázních mají dlouhou tradici a jsou oblíbené jak mezi místními obyvateli, tak mezi návštěvníky z různých koutů republiky. Návrat do Zimní zahrady přináší novou dimenzi těmto večerům a vytváří nezapomenutelné prostředí pro společenské setkání a zábavu. Návrat do Zimní zahrady přináší navíc ještě jedno kouzlo. Kromě tančení a hudby se návštěvníci

mohou těšit na široký výběr kvalitních moravských vín, které nabízí náš bar. Odborná obsluha se postará o to, aby hosté měli k dispozici ta nejlepší vína, která podtrhnou jejich celkový zážitek z večera. Těšíme se na Vaši návštěvu

Ing. Tibor Macík
ředitel stravovacího úseku

RECENZETON

Čti Jeseníky... se řekne, ale jak?

Zamračený retrotýpek s cigaretou visící z koutku úst. Nerudně se mračí a k jeho obličejí směřuje šipka s nápisem „JEŠTĚ NEČETL KNIHU“. O kus níže opět ten stejný kořen s vázankou, v klobouku z 19. století. Ale už se spokojeně, ba až šibalsky usmívá a jeho cigareta směřuje vzhůru k nebi. Protože, jak se dozvíme z nápisu na sousedící šipce: „JÍŽ ČETL KNIHU“. Tento výjev na vnitřní titulní straně obrazové encyklopedie Čti Jeseníky svědčí o nemalém sebevědomí tvůrců této knihy. Anž bychom se autorského kolektivu chtěli dotknout, musíme se zamyslet i nad zcela opačným průběhem reakce na tuto netradiční knihu. Ano, co když se obličej někoho, kdo se do encyklopedie začte, promění opačným způsobem? Co když se rozjasněná tvář zvědavého čtenáře zkroutí do nevábne grimasy zklamání a deziluze?

K žánrovému zařazení knih Čti Jeseníky a jejich volného pokračování Čti Rychleby a Králický Sněžník mezi obrazové encyklopedie je nutno dodat, že se jedná o encyklopedie netradiční. Řekne-li se encyklopedie, zní to seriózně, přidáme-li přívlástek netradiční, mohla by to být i zábava, rozhodně nic suše popisného, řeknete si. Přesto musíme nezkušeného milovníka našich hor před knihou mírně varovat. Co je totiž skvělá zábava pro autorstvo, nemusí být až taková bžunda pro čtenářstvo. Šíře znalostí tvůrců je skutečně encyklopedická, nicméně způsob, jakým informace o horách servírují, může vést k tomu, že si po nepromyšlené koupi doma řeknete: ajta-krajta, co to má znamenat?

Na přední předsádce prvního titulu najdeme uvádějící dvostranu s instrukcemi „Jak číst tuto knihu“. A již zde by měl čtenář upozornět. Až na výjimky totiž knihy nepotřebují vysvětlování, jak se mají číst, že? U publikace, která má v názvu „čti“, je to jinak a číst v ní není totéž, co si pod tímto pojmem člověk běžně představí.

U těchto encyklopedií se nudit nebudete, ale nesmíte jim ani stropocentně věřit. Encyklopedičnost a „vědeckost“ je nařaděna mystifikací a trochou toho tvořivého psaní i grafiky. Zdá se, že tvůrci, povětšinou vědeckí pracovníci v různých oborech, se potřebovali od náročného bádání trochu odreagovat. A ty se s tím, čtenáři, nějak popasuj...

Dvostrany, na kterých je představena ta či ona lokalita, oblast, či téma, mají formát koláže. Ukázkou můžete vidět v těchto novinách na následující dvostraně (jedná se o str. 84-85 ze Čti Rychleby). Kdo z této ukázky bude nadšen, měl

by zvážít, zda bude stejně nadšen i z několika desítek podobných koláží vedle sebe, v jedné knize. V našich tradičně uspořádaných novinách vám to možná připadá jako příjemné „osvěžení“, ale hned dvě čtení encyklopedie takto zpracované, to dokáže jednoho unavit! Pokud ovšem plánujete číst po desítky let, pak prosím, určitě budete stále nacházet něco, co jste minule přeskočili.

Snaha o netradičnost se neprojevuje zdaleka jen ve formátu publikace, projevuje se v knihách úplně všude. Uznejte sami, koho by napadlo začít geograficky představovat naše krásné Jeseníky od totálně neznámého polského městečka Prudník? Ale netradiční to je, to zas jo!

Netradiční „3D“ mapy, na kterých vidíme jesenickou krajinu z netradičního úhlu, také dají zabrat, zvláště při snaze o rychlou orientaci. Z pravého horního růžku mapy se na nás směje pokaždé jinak pootočená střílka kompasu a i znalci hor si můžou udrbat hlavu při přemýšlení nad tím, že z této strany se na to tedy ještě nepodívali.

Výtvarně je kniha založená na vzájemném spojení starých kolorovaných fotografií a jejich doplnění komiksovými prvky. Postavy z historických fotek „oživí“ tím, že ke čtenářům promlouvají prostřednictvím komiksových „bublín“. A opět se nabízí otázka, zda nezašli autoři příliš daleko. Obliba historických pohlednic a retro atmosféra je hezká věc, ale opravdu vás zajímá, co běželo hlavou vévodu Evženovi, když nabíral vodu z Vřesové studánky? Nebo co pošeptal onkel Josef svoji ženě Hildě, když před sto lety zasedli ke svačině u Obrích skal? Ano, jistě, jsou to „informace,

které jste dosud nevěděli“, ale proč jsme potřebovali vědět právě tohle?

Jsou to opravdu chytré knihy, dalo by se moderně říci i smart a book. Ale před jejich zakoupením zvažte, jestli nejsou na vás chytré až příliš.

P.S:

Autoři jsou ovšem neúnavní a už prý chystají další čtení encyklopedií! A opět to budou, potěškosť, velkoformátové retrosmart koláže, které i dále podpoří vytváření klamného dojmu, že Jeseníky naposledy někdo vyfotil před 2. světovou válkou. Tentokrát se potměšilý pohled tvůrců zaměřil na Osoblažsko a Gory Opawskie... No, fanoušci už se jistě nemohou dočkat, co vše z osoblažských luhů a hájů dokáže kolektiv sešmoulet na jednu dvojstranu, a hlavně, co se zase dozví z historie nového. Třeba jak hlubčický pašerák Zbygniew okomentoval na podzim 1918 zánik Rakousko-Uherska, či co zahlásil Philo vom Walde když poprvé spatřil parní lokomotivu. Nebo jakou pepřnou nadávku utrousil v roce 1876 praděděček Viktora Heegera, když se mu vysypala fajfka poté, co zakopl o kořen stáletého dubu v Albrechticích... My v redakci však doufáme, že aspoň napotřetí se týmu kolem Lukáše Abta podaří vydat knihu, která osloví nejenom místní hipiky v důchodu a pražské dredaře na letní dovolené a nebude jí naplo rozumět jen všech dvacet osm skalních fanoušků zaniklé kapely Priessnitz... držíme palce! Ať žije spojování fotografií a literárních žánrů, zdravíme autorský kolektiv z lázeňské redakce a už si brousíme klávesnici na další recenzetón (recenzi-fejetón).

JG

84

Návrat z lovu

Mramorovou lavici vytvořil v letech 1913–1914 supíkovičský sochař Engelbert Kaps pro zahradu Weissovy vily na úbočí Zlatého chlumu. Lze předpokládat, že symbolika Germánů měla reprezentovat sílu a odkaz kořenů velkého národa a částečně reflektovat i většinové zastoupení německého obyvatelstva v Sudetech. Téma šťastného návratu do bezpečí domova s kořistí je snad vyjádřením podstaty soudržnosti rodiny. Poválečný nezájem nových obyvatel však lavici odsoudil téměř k zániku. Až po více než šedesáti letech nechaly lavici obnovit Priessnitzovy léčebné lázně a přemístily ji na svah nedaleko Anglické vily v lázních. Návštěvníkovi se tak kromě relaxace a oddechu naskytá také výhled na hřeben Jeseníků.

Nasavská stezka

Spolu s Německou stezkou se i ta Nasavská klikatí nejhezčí partií gräfenberského lesa. Na popud vděčného a pravidelného pacienta Adolfa vévody Nasavského vybudoval mezi Polským pramenem a vrcholem Studničního vrchu v letech 1871–1872 tzv. horní a dolní Nasavskou stezku c. a k. nadporučík Jan Ripper, Priessnitzův zeť pobývající každé léto ve zdejších lázních. Po roce 1945 stezka postupně pustla a znovu průchozí v celé své délce je teprve pár let. I přesto, že zde vodních zdrojů nenajdeme mnoho, návštěvníka překvapí tajemná zákoutí nebo nečekané výhledy.

Jan Ripper*

Následky vojenské služby zejména při italských taženích přivedly rakouského důstojníka Jana Rippera (1830–1912) na Gräfenberk, kde již sice nepotkal samotného Priessnitze, ale skrze snatek s jeho dcerou Marií Annou vstoupil do rodiny a začal pečovat o odkaz svého tchána. Vedle shromažďování památek a dokumentů o Priessnitzovi a vodoléčbě se zasloužil rovněž o rozkvet lázeňského areálu v podobě nových pomníků, pramenů, stezek aj. Jeho činnost však nekončila pouze na úbočí Studničního vrchu, stál např. u vzniku turistického spolku MSSGV, podílel se na napojení regionu k železniční síti a mnoha dalších akcích.

Lesní sprchy

Původně se v lesích nad láznemi nacházelo deset přírodních sprch, a to především v okolí tzv. Priessnitzova potoka a dnes již drenovaného potoka v údolí pod Priessnitzovým pramenem. Mezi hlavní pilíře léčby totiž patřil princip pravidelného sprchování pacientů a máčení různých částí těla ve studené vodě. Dnes z původních sprch funguje pouze jediná – sprcha Svornosti, obnovená Lesy ČR v roce 2013. Nově však vznikly další dvě sprchy – v blízkosti Diamantového pramene a chaty Maxovka.

Většina každodenních rozhovorů z Gräfenberku se skládala z poznámek, týkajících se rozsahu a směru výletů pacientů, jejich účinků, důležitosti a potěšení z pohybu. Nejvíce byli ohromeni pacienti připoutaní k lůžku, a to především v zimních měsících, kdy naopak ti chůze schopní stoupali vzhůru zasněženým kopcem po kluzkých cestách, brodicí se po pás sněhem, nebo dokonce bojující po čtyřech. Jejich ruce, krk i obličej byly zcela namrzlé, ale jejich oči stále zářící. Spíše byste předpokládali, že to jsou lovci kamzátků než invalidé ve snaze nabýt znovu zdraví. (1843)

85

Zdenčina a Mariančina cesta

Oblíbená červeně značená turistická cesta mezi Večerním pramenem a Ripperovým kamenem sleduje dvě původní historické stezky. Tzv. Zdenka Weg, pojmenovaná po dceři Jana Rippera, náležela dolnímu úseku po Čenkův pramen, věnovaný jedinému synu Vincenze Priessnitze. Vyšší a asi dvakrát delší část stezky označovali pacienti jako Marianka Weg. Jméno které ze slovných dam či slečen pobývajících na Gräfenberku mělo být takto zvěčněno, není zcela jasné. Můžeme se však domnívat, že náleželo Ripperově ženě – Marii Anně.

Meklenburský pramen

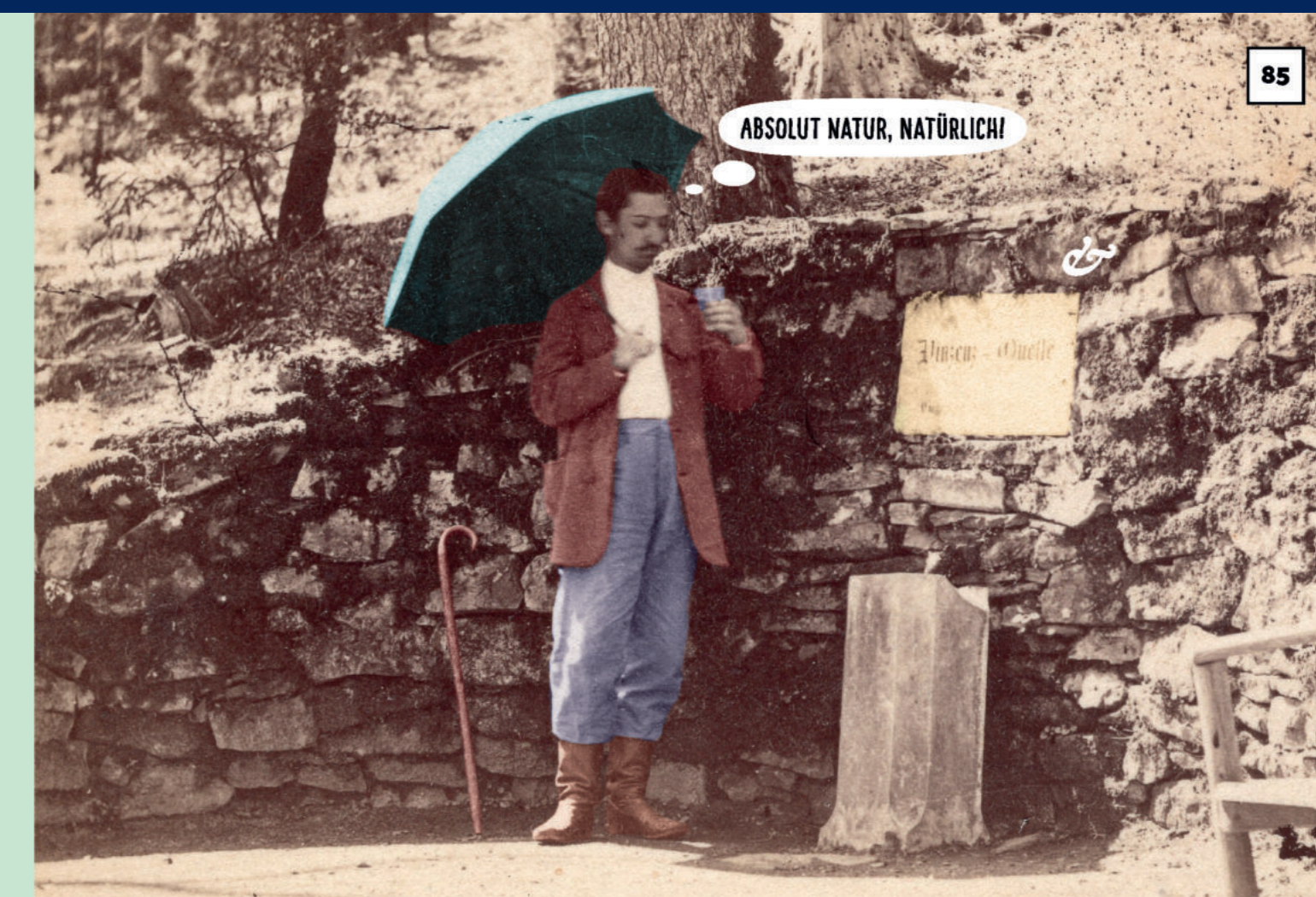
Mramorový pomník umístěný vysoko ve svazích Studničního vrchu není jediným zdejším objektem zhotoveným z tohoto ušlechtilého kamene. Jsou to také Zofin nebo Bezručův pramen nedaleko lázní. Ty měly po válce více štěstí, čemuž snad nahrávala i větší frekvence pacientů, kteří je navštěvovali. Mohyla Meklenburského zřídla, navržená Janem Ripperem a financovaná vévodou Fridrichem z rodu Mecklenburg-Schwerin, byla totiž po válce stržena, a jedna její část dokonce zmizela.

V roce 2004 se však vše jakoby zázrakem obrátilo. Část pomníku byla náhodou objevena při výkopových pracích tři metry pod zemí nedaleko sanatoria Priessnitz a o opětovnou výstavbu pomníku a úpravu okolí se postarali dobrovolníci Hnutí Brontosaurus Jeseníky. Odhalení památky se později na podzim zúčastnilo zhruba sto lidí, včetně starosty města Jeseník, vedení Priessnitzových léčebných lázní, německého MSSGV, spisovatele Miloše Kočky a pomyslných prvních pramenářů Vítězslava Mazury a Gustava Krause.

Ripperův kámen

Oblíbené rozcestí s dřevěným odpočívadlem je již více než jedno a půl století ozvláštněno žulovým kamenem. Původně, kolem roku 1870, byl jeden takový věnován jistému básníku Všetickovi. O dvacet let později jej však nahradil druhý. Nápis: *H. Ripper! Comt. H. S. – 1890 – Fr. A. E.* patrně daly vytesat k oslavě 60. narozenin Jana Rippera (2. července 1830) komtesa Hedwige von Schlebrügge z Vratislavi a slečna Auguste Elbel z Tomaszowa, pobývajících ve zdejších lázních od srpna 1890.

CHLADOVÉ PROCEDURY, HNĚDÝ TUK, ENZYMY A POTKANI

Většina z návštěvníků lázní si leckde všimne jisté nostalgie a „retro“ atmosféry, která je spojena s historií Priessnitzových procedur, a také vznikem a vývojem lázní během 19. století. Pro současnou vědu jsou ovšem chladové procedury nanejvýš aktuální, a stále v nových souvislostech odkryvaným a chápaným tématem. Účastníci loňské konference o Priessnitzově odkazu mohli vyslechnout několik přednášek o probíhajících výzkumech a objevech v této oblasti.

Na konferenci byly představeny zjištění výzkumů, které pátraly po tom, jaké účinky na organismus má vystavování mírnému chladu. Je dobře známo, že účinek chladu na organismus závisí na míře chladu a době jeho trvání. Také se ví, že adaptace těla na chlad vyvolává produkci tepla, nejprve spojenou se svalovým třesem, a později produkcí netřesovou, spojenou s aktivací hnědé tukové tkáně u mláďat savců a malých zvířat a tzv. běžové tukové tkáně u lidí. Dříve se předpokládalo, že u dospělého člověka hnědý tuk neexistuje, avšak moderní metody umožnily odhalit aktivaci běžové tukové tkáně i u člověka, která při ochlazení těla produkuje nejen teplo, ale i biologicky aktivní látky. Aktivace této tkáně velice rychle odpovídá na chladový podnět. Provedené studie ukazují, že aktivace již zmíněného běžového tuku u dospělých lidí přispívá k lepšímu zdravotnímu stavu a snižuje pravděpodobnost výskytu zdravotních problémů.

„Expozice mírnému chladu ve formě otužování má blahodárné účinky na celý organismus, ale podstata tohoto působení není zcela známa. Nedávno jsme zjistili, že má otužování také příznivé preventivní účinky na ochranu srdce proti infarktu u potkana,“ uvedla doc. RNDr. Jitka Žurmanová z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, která vede laboratoř zabývající se výzkumem působení mírného chladu u laboratorních zvířat i u lidí. U otužičů byly již dříve zjištěny zvýšené hladiny tzv. antioxidantních enzymů. Tyto enzymy chrání buňky před poškozením oxidačním stresem.

„Sledovali jsme souvislosti zjištěné ochrany srdce otužováním s hladinami hormonů, imunitní odpovědí a tvorbou hlavních antioxidantních enzymů v průběhu adaptace na mírný chlad v několika časových úsecích,“ uvedla dále docentka Jitka Žurmanová. „Výsledky ukazují na zvýšenou produkci tyroidních

hormonů a antioxidantních enzymů v počátečních fázích otužování. Dlouhodobější otužování blahodárně ovlivňuje nervový vegetativní systém tak, že tlumí nežádoucí a překotné reakce těla nejen na chladové podněty, ale i na jiné negativní vnější stimuly, a tím snižuje riziko náhlých cévních a srdečních příhod a zlepšuje ochranu srdce. Záležitost je však potřeba dále zkoumat a ověřit.“

JG

DIAGNOSTICKO - REHABILITAČNÍ POBYT A JEHO CHARAKTERISTIKA

V letošním roce jsme pro Vás připravili Diagnosticko-rehabilitační pobyt, který se úzce zaměřuje na terapii pohybového ústrojí. Nejčastějšími problémy jsou bolesti krční nebo bederní páteře, bolesti hlavy, bolesti velkých kloubů, ale i drobných kloubů rukou a nohou. Klinicky potíže spadají do ortopedie, revmatologie nebo neurologie, avšak velmi úzce se specializujeme i na potíže s dýcháním.

Výhodou tohoto pobytu je, že při vstupním vyšetření, si můžete s lékařem vyjasnit všechna probíhají vyšetření. Vyšetření a konzultace probíhá s paní doktorkou Mendelovou, která má atestaci v oboru interna a rehabilitace (FBLR) s mnohaletou praxí, má proto velmi široký pohled na danou problematiku. Nedívá se na klienta jen jako na pacienta s bolestí zad, ale samozřejmě zvažuje všechny ostatní aspekty a příznaky, dává si to do souvislostí s jinými lékařskými obory a určí závěr. Součástí vyšetření jsou i odběry moči a krve, kde se vyšetřují ionty, ledvinový soubor, C - reaktivní protein a hodnota glukózy. Snažíme se zvláště vyloučit zánětlivé a revmatoidní faktory a samozřejmě civilizační onemocnění.

Velmi důležitá je návštěva u fyzioterapeuta. Máme tým kvalifikovaných fyzioterapeutů, kteří se danou problematikou mnoho let zabývají. Klient je znovu vyšetřen z pohledu fyzioterapeuta, posouzen je nejen pohybový systém, ale zohledňují se i jiná onemocnění. Fyzioterapeut vždy svůj nálezků zkonzultovat s lékařem. Samotná terapie probíhá denně.

Vyšetřovaný tak získává sestavu cviků na doma. Každý cvik fyzioterapeut řádně vysvětlí a naučí jej správně cvičit. Cílem je aby klient věděl, proč daný cvik dostává, kolikrát denně a jak cvičit, a hlavně kdy a jaký efekt léčby se má dostavit. Fyzioterapeut si stanovuje krátkodobý plán, co všechno očekává během tohoto pobytu.

Jednou z procedur je fyzikální terapie, která je stanovena dle vyšetření lékaře. Nejčastěji se jedná o kombinovanou terapii nebo ultrazvuk. Oba se aplikují na pretížené a bolavé svaly, působí na jejich uvolnění a tím snižují bolest. Kombinovaná terapie navíc odstraňuje reflexní (spoušťové) body, které jsou často zdrojem přenesené bolesti v pohybovém systému. Další volbou fyzikální terapie jsou analgetické proudy, jež mají za cíl snížit bolest a svalové napětí.

Mezi další procedury patří koupele. Koupele blahodárně působí na celkovou relaxaci organismu. Celotělová lázeň způsobí stažení cév na kůži a naopak roztažení cév ve svalch a v oblasti vnitřních orgánů. U bolestivých stavů se

tak uvolní svaly, dochází k ovlivnění limbického systému centrálního nervového systému, ke snížení dráždivosti nervových vláken.

Nedílnou součástí je skupinová procedura - jóga. Jóga je velmi vhodným cvičením pro klienty s bolestí zad. V našich lázních ji provádíme pro začátečníky, proto ji může cvičit každý, kdo nemá zásadní kontraindikaci. Během jednotlivých ásán dochází k protažení a posílení svalů těla, zaktivuje se kvalitní brániční a břišní dýchání a zpevní celý trup.

Klienti, kteří absolvovali tento pobyt, zde byli spokojeni a někteří zvažují jeho opakování. Toto je i naše doporučení. Opakování pobytu například za půl roku je vhodné zvláště k úpravě cvičební jednotky od daného fyzioterapeuta. Samozřejmě je důležité se zastavit a zrelaxovat, což vám tento pobyt může nabídnout. Vždyť okolní krajina jesenických hor s drsnou, ale okouzující přírodou se nabízí k načerpání sil a odpočinku.

PhDr. Eva Jurčáková

REFLEXNÍ TERAPIE PLOSEK NOHOU

Reflexní terapie plosek nohou je stará metoda založená na poznatku, že na chodidle existuje množství bodů a plošek, které korespondují s jednotlivými orgány a částmi těla cestou nervových propojení.

Tato terapie je více než tisíc let stará asijská masáž. Je založená na holistických principech a na předpokladu, že na koncích těla (chodidlech a rukou) se nacházejí nervová zakončení, která mají vztah k vnitřním orgánům. Podle reflexologie mají všechny orgány nebo části těla svoje reflexní místo (reflexní plošku) na chodidlech, ale také na rukou, uších apod.

Každou část lidského organismu lze ovlivňovat tlakem na různé velké plošky či body umístěné na plosce, prstech, nártěch a v okolí kotníků, ale i na dlaních, hřbetech a prstech rukou. Tlakem nebo hlazením těchto reflexních plošek můžeme cíleně léčit příslušný orgán nebo část těla. Reflexní terapii dokážeme rovněž stimulovat, pokud orgán pracuje nedostatečně a potřebuje dodat energii, nebo naopak uklidnit, je-li ve stavu bolesti či přetížení.

Na reflexních zónách se dá provést také diagnostika stavu jednotlivých orgánů a to podle charakteru změn na kůži a v podkoží a podle bolestivosti jednotlivých reflexních zón na plosce. Na kůži jsou tyto zóny ve zvýšené citlivosti a bolestivosti. Časté jsou změny v prokrvení kůže. Změny v podkožním vazivu se projevují mírným vtažením kůže a sníženou posunivostí kůže proti spodině. Svalstvo v příslušném úseku je zpravidla bolestivé, napjaté a až křečovitě stažené. Diagnostiku i léčbu provádíme na obou chodidlech. Klíčovou rolí v těchto reflexních vztazích hraje především vegetativní nervová soustava.

Vlastní masáž se provádí zpravidla palcem ruky. Druhá ruka přidržuje ošetřovanou končetinu. Současně se může provádět ošetření hřbetu nohy ukazovákem. Základem je zklidnění a uvolnění svalů dolních končetin. Dříve než se začne s vlastním ošetřením nohy, je třeba si ji prohlédnout. Zjistíme barvu, tvar, modelování podélné a příčné klenby nožní, otlaky, zhrubělosti, zrohovatělosti či naopak ztenčenou kůži, praskliny nebo ložiska kožních chorob. Hrubě zanedbané nohy neošetřujeme a doporučíme pedikúru či lékařské ošetření.

Reflexní masáž plosky nohy využíváme pro podporu ostatních fyzioterapeutických rehabilitačních metod. Tlakem na reflexní body ovlivňujeme aktivitu a funkci orgánů, napětí svalů, blokády kloubů. Kontraindikací je akutní zánětlivé onemocnění, hořečnaté stavy, těhotenství a případně i kožní onemocnění.

Mezi terapeutické účinky patří: zlepšení činnosti metabolismu a činnosti vnitřních orgánů, odstraňuje některé blokády páteře a uvolňuje zvýšené svalové napětí, vhodná je také u akutních svalových a kloubních záležitostí, podporuje rekonvalescenci, zlepšuje zažívání a také eliminuje únavu, nespavost.

Účinkem reflexní léčby je intenzivní detoxikace, proto je důležité přijímat dostatečné množství tekutin. Přečasně se může objevit vyrážky na kůži, může dojít ke zvýšené produkci hlenu na sliznicích (dýchací cesty – rýma,

kašel, gynekologický výtok...), případně se může objevit také horečka. Reakce jsou u jednotlivých lidí individuální a trvají různě, od několika minut (zimnice, horečka, závrať) až po několik dní až týdnů (vylučování sekretů, kožní projevy). Nástup reakcí v časovém odstupu od masáže je těžko individuální, podle dispozic konkrétního organismu. Jde o přirozené projevy, pomocí kterých organismus nastoluje rovnováhu. Při chronických zdravotních problémech samozřejmě nemůžeme očekávat úplné vyléčení hned po první masáži. U akutních potíže se může efekt dostavit okamžitě. Samozřejmě efekt terapie a uzdravení souvisí s tím, jaký životní styl vedeme.

EJ

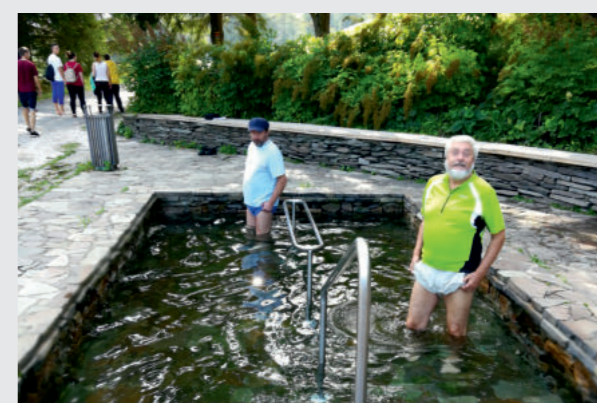
Ohlédnutí za nezapomenutelnými vzpomínkami na Jeseník

Vážený lázeňští hosté, chtěl bych se s vámi podělit o nesmírně krásné zážitky, které jsem prožil opakovanými pobyty v kraji Vincenze Priessnitze, buď jako účastník konferencí, nebo host, někdy i jako pacient. Vše začalo už koncem minulého století, to ještě v době, kdy pan Kratěna organizoval denní výlety s erudovanými výklady po okolí. Tehdy se využívaly myslím i autobus od Volarezy ze zotavovny Albatros, kde působil jako ředitel a zároveň primář můj spolužák MUDr. Ján Capko, který bohužel již není mezi námi. Tímto bych chtěl na něho vzpomínat s připomínkou, že to byl šlechtic českého lázeňství a společně s MUDr. Dobrou Jandovou tehdy v letech 2013-2014 zachránili svým vlivem před vládními opatřeními a nesmyslným omezující vyhláškou mnohé lázně před zánikem.

Zdejší přírodní léčivé zdroje, voda z pramenů, vzduch, ale i geologické podloží mají blahodárný vliv na dýchací obtíže, metabolická onemocnění, ale i problémy duše a vždy se rád vracím do tohoto kraje, kde poznal sílu vodoléčby její zakladatel. Obvykle to bývá na podzim, kdy okolní stráně hrají nádhernými barvami v lesích, plných hřibů a v mé myslí zde stále provádí muzikoterapii doc. Spišiak ze Zvolena, který od nás stejně jako Ján Capko již také odešel.

Pan primář MUDr. Novotný dovede vést kolektiv lékařů, sestery, lázeňského personálu způsobem, který odpovídá nejmodernějším poznatkům medicíny a sám svou erudicí pomohl stovkám klientů, kteří se tak jako já rádi vrací. Mohu to posoudit, sám jsem pracoval přes dvacet let v Lázních Běláhoř, nyní jsem primářem jednoho lázeňského domu v Karlových Varech. Skvělé ubytování v sanatoriu, chutná strava, vřelý personál, účinné procedury a také pan Surmik, který to ideálně doplňuje svojí dobrotou v srdci, skvělou pozitivní náladou a kulturními pořady. Jemu jsem vděčný za to, že mi vždy umožní zazpívat pár písní hostům, jsem amatérský baryton. Bývalo to v hale u bílého klavíru, a v době covidové klidně i za deště venku z altánu. Jeseník prostě léčí komplexně. Majitelé a vedení dbají na rozvoj, mne například fascinuje nová parková úprava, nezapomíná se ani na děti. Když navečer po procházce (někteří to hanlivě nazývají „kolečko bláznů“) rád chodím čapim krokem v horním bazénku. Přejí všem jmenovaným pevné zdraví a mnoho radosti v dnešním složitém životě a pokud to vyjde, na podzim na shledanou.

MUDr. Václav Šolc

ŠKOLA V LÁZNÍCH, LÁZNĚ VE ŠKOLE

Naše škola je trochu jiná. Je to škola v lázních. Škola pro zdravotně oslabené děti, které přijíždějí do Priessnitzových léčebných lázní a.s. na lázeňskou léčbu v doprovodu svých rodičů z celé České republiky na dobu čtyř týdnů. Byla zřízena již v roce 1992. Zdejší unikátní podhorské klima příznivě působí nejen na onemocnění dýchacích cest.

Ve škole vyučujeme jak děti školního věku, tak děti zařazené do přípravných tříd, žáky víceletých gymnázií, a také poskytujeme konzultace studentům středních škol.

Po dobu léčení umožňujeme dětem navázat na výuku základních předmětů podle informací předem zasílaných z jejich kmenových škol nebo pracujeme podle našeho školního vzdělávacího programu Škola v lázních, lázně ve škole. Žáci 1. a 2. stupně se učí denně tři až

čtyři hodiny, a to buď v dopoledním, nebo odpoledním bloku. Při vyučování využíváme aktivizující formy a alternativní metody (např. aplikace Včelka). Vyučujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané. Těmto dětem je poskytována další podpora ve vzdělávání v předmětu speciálně pedagogické péče.

Základní a důležité informace o žácích získáváme z dotazníků, na jejichž vyplňování se podílejí rodiče a učitelé. V příjmový den

mají rodiče možnost blíže charakterizovat své dítě a upozornit na jeho individuální potřeby.

Zdravě dýcháme - správně mluvíme

Dobře dýchat, uvolnit svalstvo a procvičovat motoriku mluvidel je první předpoklad správného nácviku řeči a artikulace jednotlivých hlásek. Logopedickou péči na naší škole poskytujeme žákům s vadnou výslovností i v kombinaci s ostatními postiženími (smyslová, tělesná, PAS). Pokud je už dítě v péči logopeda, pokračujeme v nastaveném programu s využitím her a hraček odpovídajících našemu lázeňskému prostředí.

Pískáme s láskou a něhou

Nácvik správného hlubokého dýchání je součástí přípravy ke hře na zobcovou flétnu. Hravá forma výuky nám pomáhá ovládat tento jednoduchý dechový nástroj. Během nácviku bráničního dýchání se učíme hospodařit s dechem a zapojovat potřebné svaly. Jakmile se naučíme správnou techniku dýchání, můžeme si začít pohrávat s drobnými melodiemi, zvuky z přírody, rytmem a písničkou. U starších žáků při opakovaném pobytu se nám stává, že přijedou již s náročnějším dechovým nástrojem, jako je příčná flétna, klarinet a výjimkou není ani saxofon.

A něco navíc pro zdraví, kondici, zkušenost i zábavu

S využitím přívětivého klimatu každoročně

připravujeme a realizujeme pro děti akce, aktivity a projekty. Jedná se například o celoroční projekty s ekologickou tematikou Být přírodě kamarádem a Malí strážci přírody, které jsou podpořeny Olomouckým krajem. Mezi vydařené akce patřila návštěva Zlatorudných mlýnů ve Zlatých Horách se spoustou badatelských aktivit, Jeskyní Na Špičáku a tvořivá dílna Pavouci na dně krabice. Opakovaně se s žáky těšíme na každoroční slavnostní zdobení Francouzského pramene, kterým je zahájena lázeňská sezóna. V rámci školního vzdělávacího programu byly realizovány preventivní programy k podpoře zdravého životního stylu Veselé zoubky a Vzpoura úrazům. Rádi využíváme prostory v areálu lázní – fitpark, balneopark, Háj vily Ozdravy, inhalatorium, bylinkovou zahrádku. Pořádáme akce k významným dnům, aktivity etické a dopravní výchovy, sportovní a výtvarné soutěže. Vydáváme školní časopis Škulda.

Odměnou pro nás bývá chuť dětí se do našich podhorských lázní ve zdraví a pro zdraví vrátit, a také jejich radostný úsměv při opětovném setkání s kamarády nebo jen se známou tváří či známým místem.

Velký dík Vám, pane Priessnitz, a vašim lázním.

*Mgr. Eliška Ježková
ředitelka ZŠ a MŠ při Priessnitzových
léčebných lázních a.s., Jeseník*

LÁZEŇSKÉ KOLOBĚŽKOVÁNÍ ANEB PRIESSNITZ OPEN 2023

Dovolte mi, abych vás jako každým rokem pozvala na náš již tradiční Priessnitz open, který se bude konat 22. 7. 2023.

Je to veřejný závod na koloběžkách konající se na lázeňské Ripperově promenádě. Svě zkušenosti na koloběžce zde může prodat opravdu každý bez rozdílu věku. Kategorie jsou nachystány od těch nejmenších dětí až po dospěláky, kteří díky tomu mohou zavzpomínat na své mládí. Nebála bych se pozvat i aktivní starší ročníky, protože naše zkušenosti z let minulých se sportovně založenými seniory jsou úžasné.

Pro první tři v kategorii je nachystán diplom, medaile a drobný dárek. Na nejmladší kategorii benjamínků čeká sladká odměna hned v cíli.

Pokud nemáte svoji koloběžku, tak se nemusíte bát, my vám vše potřebné zapůjčíme.

Takže jak se říká koloběžkářskou hantýrkou „at' vám to dupe“. Budeme se na vás těšit v červenci.

KG

SBÍRKA PRO BARUŠKU

Také v letošním roce bychom rádi spolu s Vámi pomohli jednomu dítěti z našeho regionu Barušce Gašparíkové z České Vsi v rámci naší sbírky „Pomáhejme, když můžeme“.

Baruška bude mít v září 6 let a již od narození trpí Duplikačním syndromem, chromozomální změnou, která se u ní projevuje nízkou hmotností a vývojovým zpožděním při rozvoji fyzických dovedností, jako je sezení nebo chůze, častými pády, ztrátou rovnováhy, vadným držetím těla, hypermobilitou kloubů, oční vadou, zpožděním v psychosomatickém vývoji a vývoji řeči, vyšší náchylností k infekcím a dalšími zdravotními komplikacemi.

Od kojeneckého věku Baruška intenzivně rehabilituje, nyní je pod dohledem dětského neurologa a ortopeda ve FN Olomouc, kam s rodiči dojíždí pravidelně na rehabilitace. Nezbytná je však také domácí rehabilitace a k ní potřebné rehabilitační pomůcky, speciální rehabilitační kočár, protetická obuv, do budoucna pak také lázeňská rehabilitační péče a hipoterapie, která není zcela hrazena ze ZP. V září Baruška nastupuje do speciální školky a má tedy před sebou velkou výzvu – být co nejvíce samostatná.

Účelem sbírky je úhrada potřebných rehabilitačních programů a zdravotních kompenzačních pomůcek, které Barunce pomáhají usnadnit život se zdravotními bariérami.

Letošní sbírka pro Barunku ve spolupráci s Kontem Bariéry bude probíhat pod účtem 17111444/5500 vs 230451, kam můžete zasílat své příspěvky.

Je možné také zaslat darovací smlouvu či potvrzení o poskytnutí finančního příspěvku prostřednictvím Konta Bariéry. Více informací na ivana.ruzickova@bariery.cz.

Dny o her v háji vily Ozdravy

pátek 16/6/2023 Herně-tvořivé odpoledne pro děti v Háji vily Ozdravy.

pátek 14/7/2023 Přijďte s dětmi prožít letní odpoledne do přírody v blízkém sousedství lázeňského areálu.

pátek 18/8/2023 Úvodní stanoviště bude v altánku vedle jezírka, další pak v lesním prostoru Háje, s sebou si děti odnesou drobné odměny a výsledky svého tvoření.

vždy 14.00 – 17.30 Od 18:00 opékání špekáčků u ohniště, špekáčky si můžete donést vlastní, případně budou dostupné na místě.

V průběhu celého dne se budou pořizovat fotografie a video záznamy z akce.

PŘEDSTAVUJEME NAŠE ZAMĚSTNANCE

Radka Vitásková

Jak dlouho pracujete v lázních? Co je náplní Vaší práce?

Budou to tři roky, co se týče náplně mé práce, je docela různorodá. Ale převážně zahrnuje grafické práce různého druhu a práci s webem nebo sociální sítě, fotografování a podobně „kreativní“ věci.

Jak často přicházíte do kontaktu s lázní hosty? Zažila jste s nimi nějakou zajímavou historku?

Občas ano, sem tam se s někým dám do řeči. Zajímavou historku... to nevím, ale možná zajímavá otázka paní na recepci Bezruč, když se ptala jak daleko jsou vlastně ty Priessnitzovy lázně.

Dá se říct, co máte na své práci nejraději?

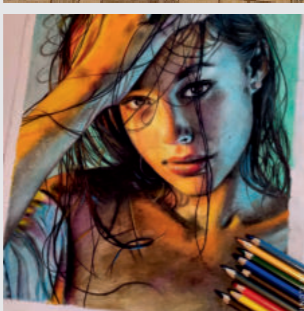
Tento obor (grafiku) jsem vystudovala, jelikož mě kreativní práce baví. Líbí se mi, že můžu tvořit. Zároveň se mi líbí, že je tato práce docela různorodá a v příjemném prostředí.

Jak relaxujete?

Kdekoliv venku, ať už při sportu nebo na nějakém výletu, procházce. Nejlépe mi je také ve společnosti přátel, také se věnuji kresbě, trošku malbě.

Co nejraději kreslíte nebo malujete? Můžete o své tvorbě prozradit něco víc?

Věnuji se hlavně portrétům ale nyní přecházím i na jiná témata. Kreslím tužkou nebo akvarelovými pastelkami, maluji akrylem. Příkladům ukážku jedné starší kresby akvarelovými pastelkami. Z novějších kreseb jsem dělala spíše portréty na zakázku. Dále malbu akrylem - kostel ve Vápenné.

Jak byste se charakterizovala?

Těžko říct jak sama sebe charakterizovat. To není úplně otázka na mě. Víím, že jsem takový stresář, ale když se zeptám ostatních a nechám si charakteristikou pomoci, jsem prý také láskyplná, moudrá, pracovitá a veselá kopa. Prý dokážu obětovat mnohé pro to, co chci nebo čeho chci dosáhnout.

Bez čeho byste se v životě neobešla?

Bez přátel a lidí, které mám ráda. A bez naděje na lepší zítřek když se zrovna nedaří.

Máte své životní krédo nebo citát?

„Pokud budete soudit rybu podle její schopnosti šplhat na strom, tak bude celý život věřit tomu, že je hloupá.“

Co byste na závěr vzkázala čtenářům Lázeňských pramenů?

Prosim, neškrábejte na ty cedule ve výtahu.:) Kdo to má furt opravovat?

TOULÁME SE JESENÍKEM

Město Jeseník ve spolupráci s polským městem Glucholazy realizuje již přes dvacet let společné projekty. Díky posledním z nich došlo k obnově a modernizaci turistických okruhů Jesenícké toulky.

Dva pěší okruhy s názvem Jesenícké toulky vás provedou po městě Jeseník. První okruh vás zavede z jeseníckého náměstí k zajímavým historickým budovám a do městského parku. Dozvíte se tak, jak získala Katovna svůj název, proč vznikla vilová čtvrť zvaná West-End, či kdo je autorem unikátního pomníku Vincenze Priessnitze. Druhý okruh Jeseníckých tousek propojuje centrum města s lázněmi a zabývá se především architekturou lázeňského areálu, ale nezapomene ani na historii léčby na Gräfenbergu či čarodějnické procesy na Jesenícku.

Kromě nových infocedulí je k dispozici také nová brožura a webové stránky www.jesenicketoulky.cz, které nabízí podrobnější informace, spoustu obrazového materiálu a další zajímavosti. Jesenícké toulky také myslí na ty nejmenší a nabízí jim hru pro děti, tzv. questing. Ten provází hravou formou po obou okruzích a nabízí malým zvědavcům také malou odměnu. Podklady pro hru jsou dostupné v Turistickém informačním centru v Katovně.

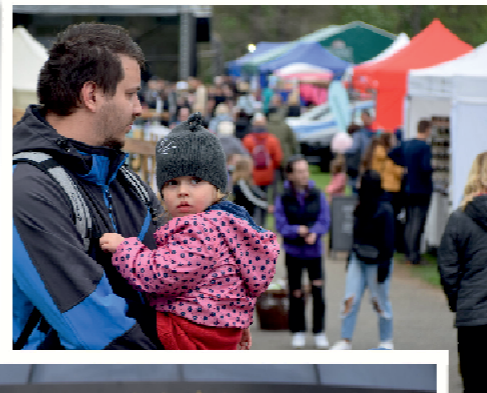
Kdo by se pak chtěl vydat na výlet za hranice naší republiky, město Glucholazy nabízí také obnovené turistické trasy po městě, které vás provedou tímto historickým městem, které je po staletí úzce spjato s naším regionem.

Jan Mrosek,
Městský úřad Jeseník

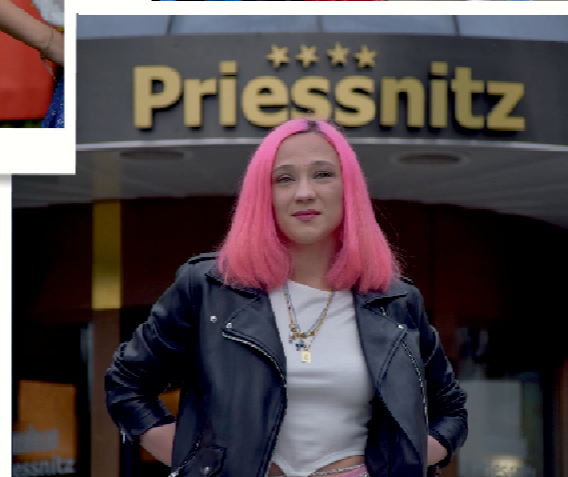
ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY SE VYDAŘILO

Letošní jaro s dlouhými dozvuky zimy nás trochu napínalo, přesto nám počasí nakonec přálo a v sobotu 13. května jsme úspěšně zahájili 176. lázeňskou sezónu!

Nechyběl ani Vincenz Priessnitz s chotí, zakladatelský pár byl součástí historické družiny ze Spolku panstva, která dodala programu patřičný glanc. Dopoledne se představili automobiloví veteráni a po obědě se přistoupilo k žehnání pramenům a slavnostním proslovům vzácných hostů i vedení společnosti. Svým hudebním uměním vše doprovodil Dechový orchestr mladých. Hlavní hvězdou hudebního programu na hřišti byla Tereza Mašková, která fanouškům zazpívala i své největší hity.

Zahájení doprovázel bohatý program zakončený převlečením vzrostlými Terezy Maškové

OBNOVA JELENÍ KOUPELE

V létě 2023 bude obnoveno místo zvané Jelení koupel, ke kterému se vztahuje známá pověst o malém Vincenzi Priessnitzovi, kterak na myšlenku vodoléčby přišel. Tuto akci připravují místní patrioti a pramenáři již od loňského roku, práce v terénu byla zahájena letos v červnu. O zdar díla se postarají Kamil Zuco Zajíček s Lukášem Abtem, pod záštitou Společnosti Vincenze Priessnitze a vlastníka pozemků ALSOL, za finanční podpory dlouholeté klientky lázni paní Soni Jadrné a také Olomouckého kraje. Prameník z 60. let 20. století již byl rozebrán, místo dostane novou podobu a opět se sem vrátí i původní deska z roku 1846, která se shodou šťastných náhod zachovala a díky Kamilu Zuco Zajíčkovi je k dispozici pro tento projekt. Slavnostní otevření je očekáváno společně se slavností „Vivat Priessnitz!“ v sobotu 7. října (více info na str.2).

JG

TIP NA VÝLET

Jeskyně Na Špičáku

Jeskyně Na Špičáku jsou našim dalším typem na výlet. K jeskyním se totiž můžete dostat autem, autobusem, ale samozřejmě i pěšky z našich lázní. Pěší trasa je trošku náročnější, ale lze naplánovat jako celodenní výlet či půldenní se zpáteční cestou autobusem (zastávka Supíkovic – Jeskyně). Trasa tam je dlouhá 10,9 km a trvá cca 3,5hod. Z lázní vyrazíte po turistické červené směru – Jitřní pramen - rozcestí nad Večerním pramenem a odtud již po turistické modré až k jeskyním.

Jeskyně Na Špičáku se řadí k nejstarším písemně doloženým jeskyním ve střední Evropě. Tajemné podzemí poblíž lomu takzvaného supíkovickeho mramoru je turistům otevřeno již od roku 1885. U zpřístupnění podzemí stál Sudetský horský spolek s čestným předsedou Johanem Ripperem, zetěm zakladatele našich lázní.

Přes 400metrů dlouhý podzemní labyrint chodeb a puklin vznikl v devonských mramorech (mořské usazeniny, stáří 350-380 milionů let).

Vývoj krasových prostor výrazně ovlivnily vody tajícího ledovce, které daly vzniknout konečnou podobu a chodbám charakteristický srdcovitý profil. Na stěnách jsou nejstarší historické nápisy v ČR. 220 metrů dlouhá návštěvní trasa je bezbariérová. Máme čas lenořit a můžete vyrazit. Více info na www.naspicaku.caves.cz

Priessnitzovy zábal

17.-18.7.2023

7.7. přednáška v 16:00 v Zrcadlovém sále
3.7. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

7.-8.8.2023

7.8. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
3.8. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

21.-22.8.2023

1.8. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
2.8. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

4.-5.9.2023

4.9. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
5.9. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

18.-19.9.2023

18.9. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
19.9. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

5.-6.10.2023

5.10. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
6.10. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

23.-24.10.2023

23.10. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
24.10. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

6.-7.11.2023

6.11. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
7.11. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

4.-5.12.2023

4.12. přednáška v 19:00 v Zrcadlovém sále
5.12. prezentace zábalů na hale od 9 do 15

...o cestě ke zdraví a síle vody,
zdravý životní styl
podle Vincenze Priessnitze

SPOJOVÁNÍ PŘÍSLOVÍ

Přiřaďte k sobě odpovídající poloviny přísloví.

1	Od včely pochází med,	a	a člověk ku práci.
2	Na tvrdý špalek	b	a venku uši.
3	Co chceš mít tajného,	c	na jednom dřevě rostou.
4	Za štěstím sláva,	d	navečer pobíhá.
5	Těžko berana	e	nechávej u sebe samého.
6	Kdo se psy líhá,	f	hloupého trkni.
7	Podvod a klam	g	nemívá nic.
8	Horší jazyk falešníka,	h	nežli kopí bojovníka.
9	Kdo chce příliš mnoho,	i	nežli pečenka.
10	Jazyk nechávej doma	j	od hada jed.
11	Hloupost a pýcha	k	pádu se nebojí.
12	Větší dým	l	pověst se roznáší.
13	Kdo se mnoho chlubí,	m	s blechami vstává.
14	Oheň se rozmáhá,	n	s vlkem smířiti.
15	Sousedova kráva	o	svým nosem se živí.
16	Na chytrého mrkni,	p	tvrdý klín.
17	Kůň k tahu, pták k letu	q	více mléka dává.
18	Každý ptáček	r	za ctností chvála.
19	Kdo zrána políhá,	s	zradí se sám.
20	Kdo na zemi sedí,	t	zřídka co umí.

Zdroj: Bílková, Jana: *Trénink mentální kondice*, Portál 2017

1. Kolik veze vláček Lázeňáček celkem pasažérů?
2. Kolik zvířátek? Zvládneš je vyjmenovat?
3. Kolik veze děti?
4. Kolik má vláček koleček?
5. Kolik je strápců na stříšce vláčku červených a kolik černých?
6. Vybarvi vagoněk

DOPLŇOVÁNÍ PÍSMEN

Doplňte do prostředního políčka TŘI písmena, na které bude první slovo končit a zároveň na ně bude druhé slovo začínat.

Příklad: DŘ EVO LUCE

1.	OST		LÍK
2.	KO		TRČ
3.	VA		EC
4.	OST		INA
5.	OTVÍ		OSÍ
6.	MI		LKA
7.	JE		DÁK
8.	ŠVES		DLEC
9.	MED		MA
10.	ZÁKU		YRA
11.	CI		VA
12.	ZVO		TAR
13.	OB		ÍTKO
14.	TRAM		IČKO
15.	STRÍ		UK

SLOVNÍ FOTBAL

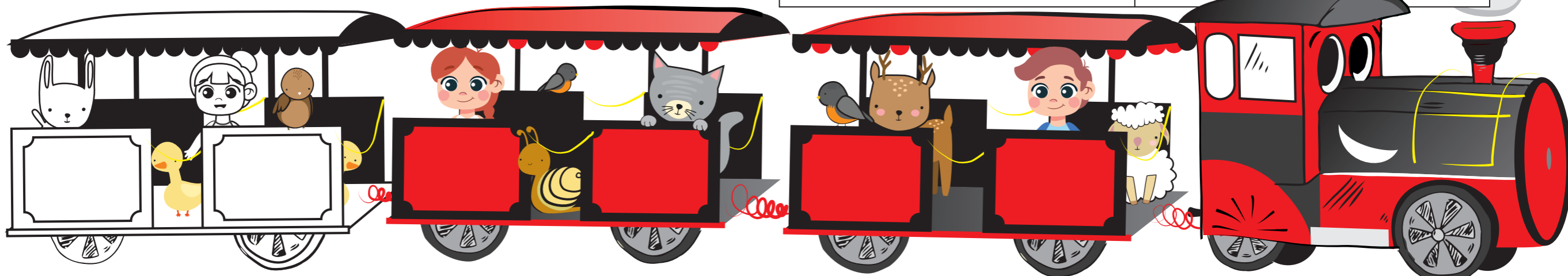
Doplňte začátky i konce slov (vždy jde o dvě písmena) tak, aby se koncová část jednoho slova shodovala s počáteční částí slova následujícího. Některé slovo se může opakovat. Také konec posledního slova se shoduje se začátkem prvního slova.

	LEN	
	MI	
	DAT	
	ME	
	VIN	
	LI	
	AMBO	
	DO	
	ARO	
	AROS	
	BUL	
	MÍN	
	LI	
	Z	
	T	
	NO	
	U	

DOPLŇOVÁNÍ ZAČÁTKU A KONCE SLOV

Doplňte vždy dvě písmena na začátek a dvě písmena na konec slov tak, abyste dostali smysluplné slovo - jde vždy o podstatná jména.

.. PELNI ..	
.. BILE ..	
.. VADLI ..	
.. LUZÍ ..	
.. AMASTY ..	
.. RODĚJNI ..	
.. LEDNI ..	
.. NISUK ..	
.. TRNI ..	
.. LIKOPTÉ ..	
.. KOSTŘEL ..	
.. REOGRAF ..	
.. EKTŘI ..	
.. EJOMAL ..	
.. MESTIKA ..	
.. ALOVÁN ..	
.. DBRAD ..	
.. OMETR ..	
.. KYMÁ ..	
.. ZNICT ..	

KINEMATOGRAF
bratří Čadíků

FILMOVÉ LÉTO

Priessnitzovy léčebné lázně
a Kinematograf Bratří Čadíků
Vás zvou na Filmové léto

Každý večer od 22.7. do 26.7.2023
na hřišti za LD Priessnitz od 21:30 hodin.
Dobrovolné vstupné poputuje na dobročinné účely.
Přijďte se pobavit a podpořit dobrou věc.

Sobota	22.7.	Top Gun 2
Neděle	23.7.	Přání k narozeninám
Pondělí	24.7.	Buď chlap
Úterý	25.7.	Střídavka
Středa	26.7.	Princ Mamánek od 20:30 - autogramiáda s Janem Budařem

Doporučujeme teplé oblečení :)
Změna programu vyhrazena
www.priessnitz.cz

PROMENÁDNÍ KONCERTY

V Hudebním altánku v Priessnitzových lázních

- Ne 2. 7. 2023 v 15 hodin
JESENICKÁ DVANÁCTKA
- Ne 9. 7. 2023 v 15 hodin
DYNYBYLY BAND
- Ne 16. 7. 2023 v 15 hodin
DOWN BEAT DIXIELAND BAND
- Ne 23. 7. 2023 v 15 hodin
WABANK Tribute V. ŠPINAROVÁ
- Ne 30. 7. 2023 v 15 hodin
OŠKEROVA DECHOVKA
- Ne 6. 8. 2023 v 15 hodin
NaWrat
- Ne 13. 8. 2023 v 15 hodin
DYNYBYLY BAND
- Ne 20. 8. 2023 v 15 hodin
REGIOBAND
- Ne 27. 8. 2023 v 15 hodin
BRASS BAND SOHAJ

23. ROČNÍK PODHORSKÉ JÍZDY VETERÁNŮ
pod záštitou Jana Krkošky, MBA, hejtmána Moravskoslezského kraje a Ing. Josefa Suchánka, hejtmána Olomouckého kraje.

ZPOMAL
Trofeo niké
A ROZHLEDNI SE

Jedeme srdcem!
8.-10.9.2023

SOBOTA
9:40 - 10:00 JESENÍK - MASARYKOVO NÁMĚSTÍ
10:00 - 13:45 JESENÍK - PRIESSNITZOVY LÉČEBNÉ LÁZNĚ
14:00 - 14:30 ČESKÁ VES - OBEČNÍ ÚŘAD
15:00 - 16:00 ZLATÉ HORY - NÁMĚSTÍ SVOBODY / HOTEL PRADĚD THAMM

NEDĚLE
9:00 - 10:00 MALÁ MORÁVKA - KOPŘIVNÁ RESORT
10:15 - 10:40 LUDVÍKOV - WELLNESS HOTEL PERAS
10:30 - 11:00 VRBNO p. Pradědem - KOSTEL sv. ARCHANDĚLA MICHAELA / vyhlídka
11:45 - 15:00 KARLOVA STUDÁNKA - HORSKÉ LÁZNĚ KARLOVA STUDÁNKA
13:30 - 14:30 koncert „RADOST V LÁZNÍCH“ - Hudební hala
Andrea Kalivodová a Martin Maxa

Týden v. Priessnitz
RADOST
v lázních

7.10.2022 od 20 hodin
v Kongresovém sále
Priessnitzových lázní
v Jeseníku

Andrea Kalivodová

Martin Maxa

Cena 390 Kč v předprodeji přes MKZ
nebo v lázeňském informačním centru,
450 Kč na místě v den konání akce.

SPOJOVÁNÍ PŘÍSLOVÍ			
Přiřaďte k sobě odpovídající poloviny přísloví.			
1	Od včely pochází med,	a	od hada jed.
2	Na tvrdý špalek	b	tvrdý klín.
3	Co chceš mítí tajného,	c	nechávej u sebe samého.
4	Za štěstím sláva,	d	za ctností chvála.
5	Těžko berana	e	s vlkem smířiti.
6	Kdo se psy líhá,	f	s blechami vstává.
7	Podvod a klam	g	zradí se sám.
8	Horší jazyk falešníka,	h	nežli kopí bojovníka.
9	Kdo chce příliš mnoho,	i	nemívá nic.
10	Jazyk nechávej doma	j	a venku uši.
11	Hloupost a pýcha	k	na jednom dřevě rostou.
12	Větší dým	l	nežli pečenka.
13	Kdo se mnoho chlubí,	m	zřídka co umí.
14	Oheň se rozmáhá,	n	pověst se roznáší.
15	Sousedova kráva	o	více mléka dává.
16	Na chytrého mrkni,	p	hloupého trkni.
17	Kůň k tahu, pták k letu	q	a člověk ku práci.
18	Každý ptáček	r	svým nosem se živí.
19	Kdo zrána políhá,	s	navečer pobíhá.
20	Kdo na zemi sedí,	t	pádu se nebojí.

Řešení ze strany 11

DOPLŇOVÁNÍ PÍSMEN

Doplňte do prostředního políčka
TŘI písmena,
na které bude první slovo končit
a zároveň na ně bude druhé slovo začínat.

Příklad: DŘ EVO LUCE

1.	OST	ROH	LÍK
2.	KO	KOS	TRČ
3.	VA	RAN	EC
4.	OST	ROV	INA
5.	OTVÍ	RÁK	OSÍ
6.	MI	SKA	LKA
7.	JE	HNĚ	DÁK
8.	ŠVES	TKA	DLEC
9.	MED	VĚD	MA
10.	ZÁKU	SEK	YRA
11.	CI	HLA	VA
12.	ZVO	NEK	TAR
13.	OB	RAZ	ÍTKO
14.	TRAM	VAJ	IČKO
15.	STRÍ	BRO	UK

SLOVNÍ FOTBAL

Doplňte začátky i konce slov
(vždy jde o dvě písmena)
tak, aby se koncová část jednoho slova
shodovala s počáteční částí slova následujícího.
Některé slovo se může opakovat.
Také konec posledního slova se shoduje
se začátkem prvního slova.

HA	LEN	KA
KA	MI	ON
ON	DAT	RA
RA	ME	NO
NO	VIN	KA
KA	LI	BR
BR	AMBO	RA
RA	DO	ST
ST	ARO	ST
ST	AROS	TA
TA	BUL	KA
KA	MÍN	KA
KA	LI	BR
BR	Z	DA
DA	T	LE
LE	NO	ST
ST	U	HA

DOPLŇOVÁNÍ ZAČÁTKU A KONCE SLOV

Doplňte vždy dvě písmena na začátek a dvě písmena na konec slov tak, abyste dostali
smysluplné slovo - jde vždy o podstatná jména.

. . PELNI . .	POPELNICE
. . BILE . .	JUBILEUM
. . VADLI . .	KOVADLINA
. . LUZÍ . .	MELUZÍNA
. . AMASTY . .	ŠLAMASTYKA
. . RODĚJNI . .	ČARODĚJNICE
. . LEDNI . .	POLEDNICE
. . NISUK . .	MINISUKNĚ
. . TRNI . .	JITRNICE
. . LIKOPTÉ . .	HELIKOPTÉRA
. . KOSTŘEL . .	LUKOSTŘELBA
. . REOGRAF . .	CHOREOGRAFIE
. . EKTŘI . .	ELEKTŘINA
. . EJOMAL . .	OLEJOMALBA
. . MESTIKA . .	DOMESTIKACE
. . ALOVÁN . .	OMALOVÁNKY
. . DBRAD . .	PODBRADEK
. . OMETR . .	GEOMETRIE
. . KYMÁ . .	ESKYMÁCI
. . ZNICT . .	ŘEZNICTVÍ